

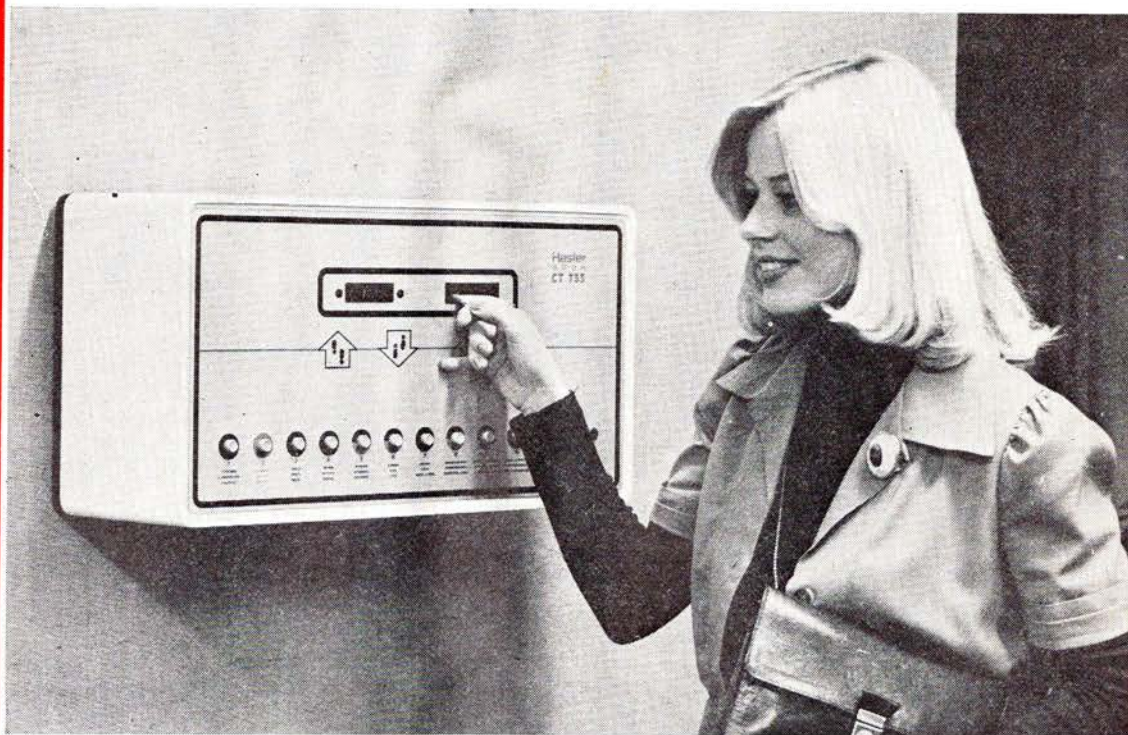
Jernbane-Bladet

DIFFERENS-TID

en ny avanceret form for

FLEX-TID

– uden manuelle registreringer på flex-tidskort og udfyldelse af norm-tidskalendere.

HASLER FLEX-COMPUTER CT 733

overfører automatisk den enkelte medarbejders plus/minus balance fra dag til dag, fra måned til måned og fra år til år.

Hasler Contact a/s

STORE KONGENSGADE 63 – 1264 KØBENHAVN K – TELEFON (01) 11 55 20

33. ÅRGANG

2

FEBRUAR 1976

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

NKT

---

kabler og ledninger

■ **Hovedkontor:**
La Cours Vej 7,
2000 København F.
Tlf. FAsan (01 32) 70 00

■ **Jyske afdeling:**
Graham Bells Vej 21,
8200 Århus N.
Tlf. (06) 16 51 11

■ **Odense afdeling:**
Blangstedgårdsvej 11,
5100 Odense.
Tlf. (09) 12 06 43

Jernbane-Bladet

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:

Overtrafikassistent Tom Lauritsen
Rødby Færge (ansvarshavende)
Bopæl: Søvnæget 26, 4930 Marlbo

Abonnement

28,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 1 06 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

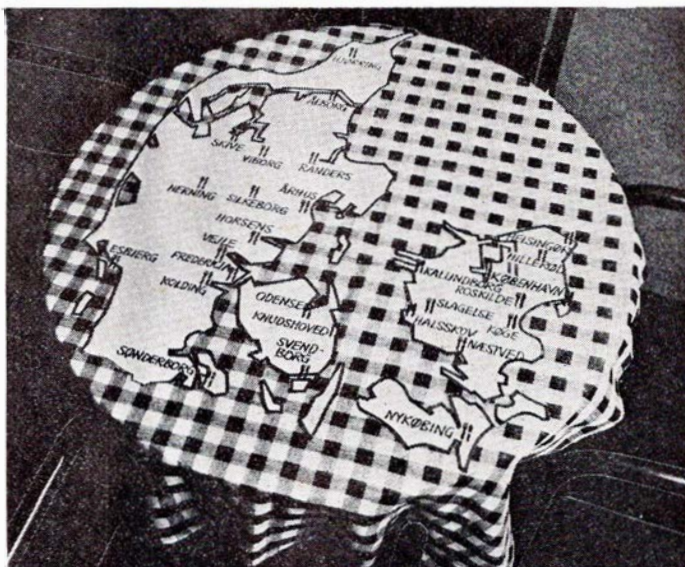
Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

FEBRUAR 1976

Februar causeri	5
Månedens emner	6
Vi har modtaget	7
Erindres det	9
Landet rundt	9
Fra dagbogen	10
Privatbanenyt	10
Flade Grusgrav	11
Sveriges første kvindelige lokomotivfører er dansk	12
Færgenyt	13
Eskjær-Slynge Mergelbane	14
Hvad blev der af damplokomotivet OKMJ 14?	19
Efterlysning	21
DSB transportsystem for hele landet ..	23
Mødested	25
Nyt fra udenlandske baner	25
Dødsfald	25
Boghjørnet	26
Humørspalten	26

hele Danmark til bords

DSB restauranter er vel nok Danmarks største kæde af restauranter – nu med ialt 27 restauranter samt 48 mini-barer fordelt over hele landet.

DSB restauranter lægger vægt på god mad til rimelige priser, samt en høflig betjening i et hyggeligt miljø.

DSB restauranter

DSB kiosker

er selvfølgelig det sted,
hvor De køber:

TOBAK
CHOKOLADE
DAGBLADE
UGEBLADE
MÅNEDSBLADE
BILLIGBØGER
PAPIRVARER
TOILETARTIKLER
FILM
m. m.

ADGANGSKORT
til medindflydelse i
Deres egen sparekasse!

**Garantibeviser med
fordelagtig rente
kan købes i alle
sparekassens
afdelinger...**

- Reventlowgade 12,
1651 København V.
Tlf. (01) 22 10 80
- Bredgade 21,
1260 København K.
Tlf. (01) 12 10 70
- Knabrostræde 12,
1210 København K.
Tlf. (01) 12 10 80
- Vej 9, Holmen,
1433 København K.
Tlf. (01) 11 13 13 - 2481
- Bernstorffsgade 46,
1577 København V.
Tlf. (01) 12 22 24
- Arsenalvej 55,
9800 Hjørring
Tlf. (08) 92 61 11 - 371

LAANE- OG SPAREKASSEN
FOR OFFENTLIGT ANSATTE

HØJGAARD & SCHULTZ A/S
SL-JERNBETONSVELLER

Februar causeri

Sidebaner eller ikke sidebaner?

EN AF DE TING, som har sat sindene i bevægelse, især i det vestjyske område, ved DSBs Plan 1990, det er et spørgsmålstegn, man har sat efter udtrykket »Tog eller bus«.

Jyderne er angst for, at de skal miste deres sidebaner, herunder den lange vestjyske bane fra Varde til Holstebro over Skjern og Ringkøbing.

Og det er ikke uden grund, at man er angst. DSBs sidebanepolitik gennem en årrække har tydeligt bevist, at når man først begynder at røre på sig og tale om en stræknings rentabilitet og bevarelse, ja, så har det nærmest været at betragte som en dødsdom over den pågældende banestrækning. Og altid er det den lokale befolkning, der er blevet Sorteper, uanset hvor bravt den har kæmpet for bevarelse.

Det skinner tydeligt igennem, at DSB ser det som den mest økonomiske løsning at erstatte banedriften med busser. Og det er det sikkert også. Men den bedste publikumsbetjening er næsten alle – måske med undtagelse af Plan 1990s forfattere – enige om opnås ved fortsat togdrift, blot med betjening af mere tidssvarende materiel som fx den udmærkede motorvognstype, DB VT 628, som i øjeblikket prøvekøres på netop DSBs sidebanestrækninger.

Studerer man Plan 1990 lidt nærmere, kan man godt få den tanke, at det inderst inde slet ikke er DSBs hensigt at slagte disse sidebaner, hvis man kan blive fri for det.

Det kan jo også tænkes, at man ved udformningen af netop dette afsnit har brugt al sin diplomatiske kunnen, og at afsnittet skal ses som en måde at presse vore politikere på til en afgørelse.

Man kunne jo tænke sig, at DSB med afsnittet har tænkt sig at bruge det som et ultimatum overfor regering og folketing. For eksempel kan man – sagt uden brug af diplomatiske vendinger – udforme meningen noget i retning af: »Enten giver I os de nødvendige penge til fortsat at trafikere sidebanerne, eller også slagter vi dem«.

Men man kan fortolke denne halvkvædede vise, som man selv finder det for godt. Akkurat!

Vær velkommen, Herrens år!

DET VAR, som om der var en vis del af befolkningen, der lagde særlig kraft i salmen »Vær Velkommen, Herrens År«, da denne nytårsnat lod sine toner runge ud over land og rige. Denne »visse« del var alle af det såkaldte »stærke« køn.

Årsagen skal søges i den kendsgerning, at det svundne år 1975 på internationalt plan havde fået betegnelsen »Kvindeår«, noget der vist efterhånden er kendt af alle og enhver. Årsagen er de stærke kræfter, der over det meste af vor klode arbejder på at udrydde den hidtil eksisterende kønsdiskriminering.

Men »Kvindeåret« var ikke en ganske afgrænset fase. Det var kun op-

lægget til fortsatte bestræbelser for at opnå en for begge køn naturlig ligeberettigelse.

Men en sådan kønsdiskriminering eksisterer naturligvis ikke hos os i vort civiliserede samfund? Det er der blevet talt og skrevet om til bevidsthed, og derfor skal vi ikke tage stilling til problemet her, det har mange hidtil forsøgt uden at opnå enighed. Ved jernbanen siges det, at vi ikke kender problemet. Det er der delte meninger om, men mon ikke vi helt sikkert kan fastslå, at sige os fri kan vi ikke. Det viser i alle tilfælde den artikel i dette nummer af bladet, som Anne-Kerstin von Bauditz har skrevet, og som viser hendes erfaringer på netop det kønsdiskriminerende område. Vi vil senere fortsætte og lægge op til debat om de problemer, mange jernbaneansatte har personlige erfaringer med.

Det bliver spændende at se, hvornår vi får de første kvindelige lokomotivførere ved DSB.

Klubben for gratis S-togs transport

ER DSBs billetkontrol for lemfældig, således at det for passagererne er en dårlig forretning at købe billetter?

Kan man for de penge, man sparer ved ikke at købe billet, få overskud ud af det, selvom man af og til møder en togrevisor?

Noget tyder på det. Mange mennesker, flere end DSBs statistikker viser, synes at denne udgift til billet-

køb er ganske unødvendig, alene af den grund, at man lige så godt kan køre gratis. Der er jo langt mellem kontrollen.

Vi har – ganske vist behørigt forsynet med billet – prøvekørt S-togene i flere timer, alene med henblik på at kontrollere, hvor ofte der var billetkontrol. Adskillige togskift undervejs skete for at øge mulighederne for at møde denne »bussemand«, men han viste sig overhovedet ikke i noget tilfælde. Om vi var heldige, eller om der er for få togrevisorer, det skal vi lade være usagt, men noget tyder på det sidste, hvilket tydeligt fremgår af, at der efter sigende rundt omkring på arbejdspladserne er begyndt at danne sig små klubber, alene med den formålsparagraf at snyde DSB for indtægter ved passagerbefordringen med S-togene.

Klubberne fungerer i praksis på den måde, at man betaler et mindre kontingent, betydeligt mindre end udgiften til et normalt togkort. Disse penge bruges til de uheldige medlemmer af klubben, der – sjældent – kommer ud for at møde DSBs togrevisor i S-toget.

Der er ingen tvivl om, at den slags klubber er ulovlige, men det er ikke nemt at komme dem til livs. Kun en metode til deres afskaffelse er helt sikker, nemlig en øget billetkontrol i togene. Derved vil deres økonomi blive undergravet.

DSB mister mange billetindtægter ved snyderi. Ganske vist koster personale til at foretage kontrol mange penge, men det må heller ikke blive så meget rationaliseret, at publikum ved, de ingen vil møde.

I så tilfælde vil snyderiet tage yderligere overhånd.

hans opfattelse forudsætter, at der er særlige pensionsordninger for tjenestemænd. En afskaffelse af tjenestemændenes pensionsordning vil således kræve en ændring i grundloven.

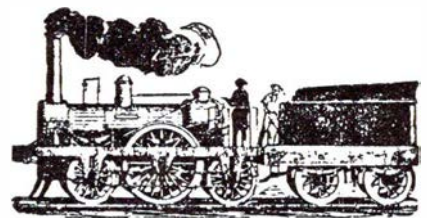
Nødvendigt med en ny tjenestemandskommission

Henvendt til finansministeren sagde Erik Ninn-Hansen:

»Jeg vil yderligere sige, at hvis man har så vidtgående planer over for tjenestemændene, der hidtil har fået deres lovgivning tilvejebragt gennem en kommissionsundersøgelse, hvor de selv har været deltagere, er det så ikke rimeligt at sætte en sådan kommissionsundersøgelse i gang igen? Jeg synes i allerhøjeste grad, at finansministerens planer rejser spørgsmålet om en ny tjenestemandskommission, det er dér, forberedelsen må finde sted.«

Dyrtidsregulering

Som yderligere argument for nedsættelse af en ny tjenestemandskommission anførte Ninn-Hansen: »Den sidste tjenestemandsløvhvilede jo i udstrakt grad på en opretholdelse af den procentvise dyrtidsregulering. Den har man nu desværre afskaffet. Det ønskede et flertal her i tinget. Også af den grund vil det være rigtigt, når man skal gå videre med disse spørgsmål, at lade det ske igennem en tjenestemandskommission, så tjenestemændene selv kan komme med i overvejelserne om disse vidtgående skridt.«

Månedens emner ...

Ny tjenestemandskommission?

Spørgsmålet er rejst af Erik Ninn-Hansen på baggrund af regeringens planer om at afskaffe den særlige tjenestemandspension fra begyndelsen af 1979.

Finansminister Knud Heinesen har bedt finansministeriets lønnings- og pensionsdepartement udarbejde materiale til en ændring af ansættelsesvilkårene med det formål, at der fra begyndelsen af 1979 skal kunne indføres et ensartet offentligt pensionssystem.

Finansministeren gav denne oplysning i forbindelse med folketingets be-

handling 2.12.1975 af Fremskridtspartiets forslag om, at det offentlige fra 1. januar 1976 ikke mere skal ansætte personel på tjenestemandsvilkår eller med andre pensionsrettigheder iøvrigt end den almindelige folkepension. Finansministeren henviste også til Socialdemokratiets programudkast, der går ind for et ensartet, solidarisk pensionssystem til afløsning af de forskellige offentlige pensionsordninger.

Det konservative Folkepartis ordfører Erik Ninn-Hansen afviste Fremskridtspartiets forslag. Han henviste til, at grundlovens paragraf 27 efter

lykken
på
rejsen...

DSB togservice

Juridiske konsulenter

Sagførerkontoret i Ryomgård

ADVOKAT ERIK DYNESEN

Tlf. (06) 39 44 00

VI HAR MODTAGET

Julen 1915

MORGENEN, dagen til julcaften, sneede det godt med tøsne, så jeg var helt våd af at gå fra Sorø by ud til landstationen, hvorfra toget afgik ved 9-tiden mod Fyn og Jylland.

Da vi var kommet ombord på hjulfærgen Korsør, blæste det godt. Vi havde ingen vogne med, og vandet løb fra den ene ende af færgen til den anden. Med et mildt ord sagt.

Vi nåede Fredericia. Da vi kom ind på perronen, kunne vi knapt se lokomotivet, så voldsomt stormede og sneede det.

Klokken 8 efm. nåede vi Vejle – Juleaften – Jeg skulle have været i Ilskov kl. 6½ efm.

Vi nåede Brande ved midnat. Der kom rejsende ind, som var strandede dér fra et foran kørende tog. Lige før FASTERHOLT kørte vi fast. Det var imidlertid blevet meget stille og måneskin.

Ved fælles hjælp fik vi skovlet lokomotiv og post- og pakvogn fri.

Så var der afgang. Vi slap da så til KOLLUND. Så kunne vi blive der. Klokken var da 2 om natten.

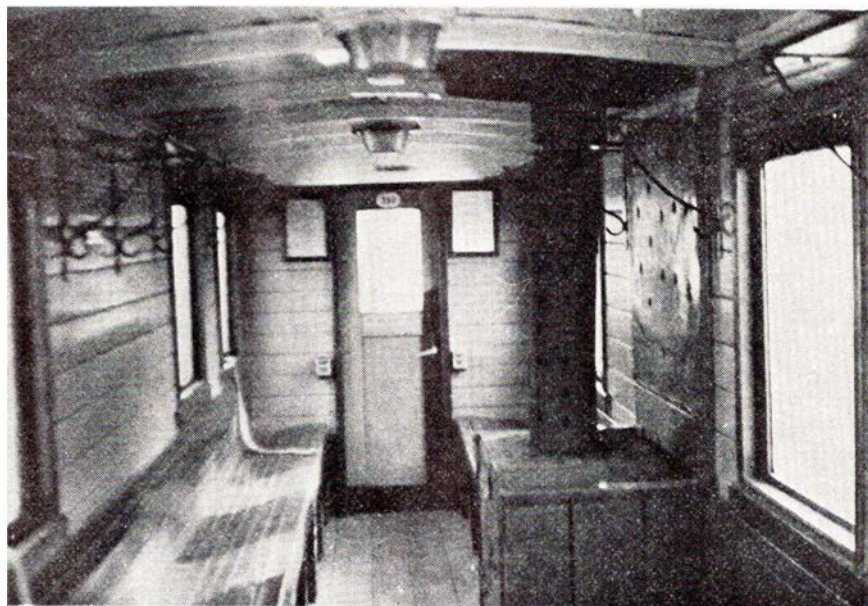
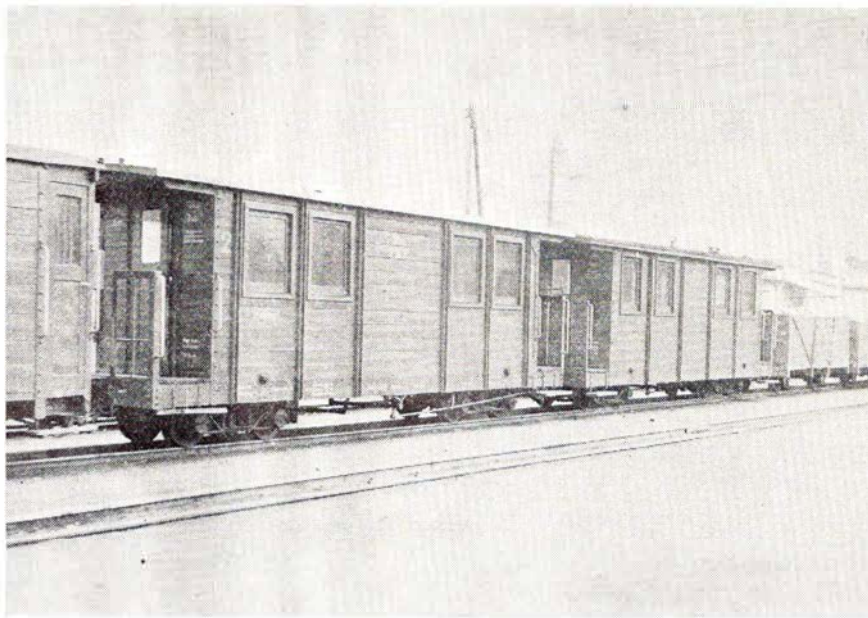
Juledag nåede vi så Herning ved 11-tiden. Jeg blev indkvarteret hos togbetjent Caspersen.

Anden Juledag kl. ca. 10 kom jeg til Ilskov. Hjem til juletræet.

Dette var julerejsen for en 15-års

– Smededreng –

Månedens foto

I POLEN har man endnu ikke nået at få indsat moderniserede B-vogne i alle Intercity-tog. Disse er nogle af dem, der endnu ikke er blevet malet op i den nye design. De er »fanget« på strækningen Bialosliwie-Witoslaw i efter-

året 1974. Banen har sporvidden 600 mm. Og heldigvis har vognene også denne sporvidde. Bemærk kakkelovnen midt i vognens indre. – Manden bag kameraet var Ole Jensen.

Alt i tandteknik

Reparationer – Omstillinger og underforinger
Overenskomst med sygesikringen

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c . FA 880 - 839

***
damm's
***
radio

ALBERTSLUND

64 70 88

Service: 64 79 52

HER GØR VI HOLDT

Vil De hygge Dem i skønne omgivelser og en skøn natur – så tag til

MOSSØ's PERLE

(førhen Lærkereden mellem Boes og Øm kloster) – **Telefon (06) 89 18 22**
Her er maden i topklasse. Vort motto: Alt for gæsterne. Selskaber indtil 100 kuverter modtages gerne. – Undgå besværet – ring og få et godt tilbud.

Hvor godtfolk mødes

GRAND HOTEL

Østerbro . Skive . Tlf. (07) 52 08 90

God mad i hyggelige omgivelser
Hurtig og venlig betjening

Lad turen gå til . . .

SPØRRING KRO

v/ Hovedvej A10 – tlf. (06) 98 90 13

Nyt værtspar:
Nora og Leif Nielsen

Et sted, der er værd at gæste

MØRKE KRO

Stationsvej – Mørke – tlf. (06) 37 75 17

(via stationen)

Et godt madsted i hyggelige omgivelser

Nyt værtspar:

Kirsten Jørgensen og Ove Nørum

Et besøg værd

RESTAURANT MOLINO

Them . Tlf. (06) 84 76 30

Hvor man holder ind, når man kører ud.
Altid veltillavet mad – en lækker søndagsmiddag. – Selskaber modt. gerne.
Med venl. hilsen værtsparret Davidsen

Hvor etatens og andet godtfolk mødes

Restaurant

Pusterummet

Vestergade – Vamdrup – tlf. 58 19 62

Kom ind og hyg Dem i vore hyggelige lokaler.

Vi mødes på

Restaurant STALDEN

Hovedgaden 79 . Sunds . (07) 14 10 28

Stedet, hvor man hygger sig,
og venner mødes

Til hverdag og fest

LA COSTA

er bedst

Vi afholder gerne Deres fester med god mad til rimelige priser – ring og få et godt tilbud – eller kører De en tur har vi et spisekort med mange spec.

Venlig hilsen Bente og Per Sletting
Søndergade – Hov – Tlf. (06) 55 61 18

Et besøg værd . . .

SIGNESMINDE KRO

mellem Silkeborg og Kjellerup

Tlf. (06) 85 54 45

Gammeldags krohygge med veltillavet mad og god kaffe

Selskaber og udflugter modtages gerne
– altid venlig betjening

Lad os tage besværet – vi arrangerer

Deres fester, med veltillavet mad – i hyggelige lokaler – kuv. Indtil 250.

Eller får De uventede gæster, har vi altid ½ friskstegt grillkylling á kr. 12 med tilbehør – husk, det er

Kløvborg Forsamlingshus

Telefon (05) 76 11 76

Venlig hilsen Else-Marie og Tommy

Hvor etatens og andet godtfolk mødes

BODEGA HUSET

Østergade 24 . Grenå . tlf. 32 00 32

Her er hygge, stemning og venlighed
Lad huset blive Deres STAM-CAFE

Stedet, hvor man kommer igen – besøg

EJSTRUP KRO

Ejstrupholm . tlf. (09) 77 20 02

God mad som vor mor laver den
Selskaber modtages gerne – ring og få et godt tilbud (ny vært)

Vær gæst ved Deres egne fester – lad os tage besværet

JEBJERG-LYBY-HALLEN

Selskaber modtages indtil 250 kuverter.

Få et godt tilbud uden forbindende
Hyggelige lokaler. Kig ind i cafeteriet – eller tag noget lækker med hjem.

Smørrebrød – Grill – Kyllinger

Venlig hilsen Ulla og Leif

Husk Deres linie: **telefon 57 40 79**

Hvor land og by mødes

HOTEL »SIKA«

Østergade 24 . Hammel . (06) 96 10 12

Lad Hotel Sika være rammen om Deres fester i vore nyrestaurerede og hyggelige lokaler. Maden i topklasse og fuldendt betjening. Stedet, hvor man kommer igen.

Lad os tage besværet til Deres fester

HJERM HOTEL

Telefon (07) 46 46 46

Et sted man hygger sig og spiser godt
Selskabsmad – smørrebrød – platter ud af huset – ring og få et godt tilbud

Venlig hilsen og på gensyn
Ester og Kristian

Det er på Skovkroen det sker

SKOVKROEN I BYBÆK

Telefon (05) 85 56 07

Hold Deres fester og selskaber her – såvel små som store – så er De sikker på succes. Selskaber indtil 100 kuv.

Husk vore baller for de unge på 40!
Med hilsen det nye værtspar

Vil De hygge Dem –

så lad mødestedet være

VEJLBY RISSKOV HALLENS

RESTAURANT

Vejlby Centervej . Tlf. 17 59 66

En god frokost – en lækker middag eller en af vore mange spændende specialiteter. Selskabs- og mødelokaler til rådighed – masser af P-plads. Restauranten er åben daglig kl. 11–16. Mødestedet: Hvor kvalitet og god betjening kommer i højsædet.

Besøg

Restaurant BONDEHUSET

Det gode spisested med den venlige betjening. Hyggelige lokaler – også til selskaber. Ring og bestil, og maden er klar. – Vi ligger Saxild Strand.

8300 Odder – Telefon (06) 55 83 48

Selskaber indtil 80 personer.

Vil De hygge Dem og ha' det rart – tag på

MØLDRUP KRO

Jernbanegade – Møldrup

Tlf. (06) 69 11 67

Rigtig kromad i hyggelige omgivelser med venlig betjening. Lad os tage besværet – hold Deres selskaber her. Med venlig hilsen: Det nye værtspar

ERINDRES DET . . .

For 50 år siden . . . Februar 1926

Den 1. ds. åbnedes det ny »Trinbræt« eller Lyngbyvejens st. på strækningen Nørrebro-Hellerup. På hverdage sker billetsalget i togene. På søn- og helligdage er stationen betjent. – Den første dag blev der solgt 17 billetter i 38 tog.

—0—

Atter er der dæmningsskred på den sjællandske midtbane mellem Ringsted og Hvalsø. Man venter flere skred endnu. Al toggang er indstillet mellem Ringsted og Ortved. Et tog havde netop passeret, da skredet indtraf. Person- og lettere godstransport vil ske med biler.

—0—

På Ebeltoft Trustrup Jernbane er der opstået en del uro, idet banens driftsbestyrer ønskede, at en af togpersonalet skulle føre banens motorvogn af hensyn til, at man havde for meget togpersonale, mens der manglede lokopersonale. Sidstnævnte personale protesterede mod dette indgreb i deres rettigheder, og der er truet med arbejdsnedlæggelse. Banen håber at få løst problemet.

—0—

For 25 år siden . . . Februar 1951

Indtil 31. marts 1950 har Slangerupbanen kostet DSB 3.212.151 kr. på forbedringer, så er det stadig så som så med de rejsendes tilfredshed med banen, idet man med tørre tal kan påvise, at antallet af rejsende daler fra måned til måned. Fra sommerkøreplanen vil der blive indsat MO-vogne som trækraft istedet for ltr. O maskinerne.

—0—

Lollandsbanen fortsætter sine sparebeholdninger, og man har nu afskudt 10 mand blandt de yngste fyrbødere og håndværkere. Banerne forventer at spare 70-80.000 kr. årligt i den anledning. Banen er endvidere helt gået over til motordrift, men det menes ikke blandt personalet, at motormateriellet der nu er til rådighed kan holde til sådan en udnyttelse – damploko vil utvivlsomt komme i drift igen til banen får sine 2 svære dieselloko om et års tid.

—0—

Kalvehavebanen, som hverken kommuner eller amtsråd vil give sin velsignelse, venter også i år et pænt overskud, og for det kommende år beregnede man et overskud på kr. 44.700.

På Præstøbanen er der lutter tilfredshed. Den usædvanlige lange roekampagne har givet banen gode indtægter. Banens nye skinner er nu kørt ud på strækningen, og så snart vejret tillader udskiftningen går man igang med arbejdet. Banen har i øvrigt gjort en god handel med disse skinner, idet man kun gav 435 kr. pr. ton, mens prisen i dag er 775 kr. pr. ton. Svellerne har kostet 18 kr. pr. stk., i dag er prisen 24 kr. Og her har samtlige kommuner indbetalt deres andel til moderniseringen.

LANDET RUNDT

Nørreport station, københavnernes badeværelse og støjforurener, skal moderniseres for ca. 5 mill. kroner. Loftet vil blive forsynet med lydabsorberende materiale, det samme vil nogle af væggene, og mellem S-togs sporene og Kystbanen vil man forsøge at bygge en skillevæg, så S-togs passagererne ikke generes af diesellokomotivernes støj under disses igangsætning. Et helt nyt moderne ventilationssystem vil blive monteret. Man håber på i løbet af foråret at kunne påbegynde moderniseringsarbejderne.

Ledvogterbøf, stationsforstanderens livret og togførernes ønskeret, er navnene på de tre »standardretter«, som DSB-restauranterne serverer over hele landet. Hensigten er at give publikum – passagererne og andre kunder – de samme muligheder, uanset hvor i landet de befinder sig.

HT-kortene skal forenkles, hvis ellers trafikrådets formand, Erling Olsens forslag gennemføres. Der skal kun være to korttyper, et kort til nettet og et til én zone plus de tilstødende zoner. Alle billetter og kort skal gælde til både busser og tog i Hovedstadsområdet. En forudsætning for gennemførelse af forslaget er, at DSBs tog i området kommer under HT-ordningen, noget der delvist er underforstået i den lov, hvori HT's etablering omhandles.

HT's ledelse mener, at forårets konflikter indenfor bustrafikken har medført en overgang af kunder fra busserne til DSBs og privatbanernes tog i Hovedstadsområdet.

DSBs udflugtsvogne, litra Buh, ombygget fra tidligere 1./2. klasse personvogne litra Au, er blevet for gamle og

HER GØR VI HOLDT

Hold Ind til

TRUSTRUP KRO OG HOTEL

Telefon (06) 33 40 12

Her får De maden, som vor mor laver den. – Selskaber modtages gerne. –

Ring og få et godt tilbud.

(Ny indehaver) Hilsen det nye værtspar

utidssvarende, idet de er DSBs ældste personvogne, bygget i 1932. Fra nytårsskiftet blev de derfor taget ud af driften. Man har overvejet at anskaffe nye udflugtsvogne, men har bestemt sig til ikke at gøre dette foreløbig.

TGOJ, Sveriges største privatbane, der ejes af den mægtige Grängesberg-koncern, har lejet 12 af DSBs selvtømmende Tdgs-vogne til kørsel mellem Oxelösund og Grängesberg Malmbanegård. Vognene leveres tilbage, når TGOJ får leveret 20 nogenlunde tilsvarende vogne, litra U-yw, som man har bestilt i Østtyskland til levering i 1976.

De forenede Bryggerier vil bygge et kæmpebryggeri i Fredericia. DSB vil nu søge kontakt med bryggeriernes ledelse for at skaffe banerne transporter og søge planlægningen af byggeriet koordineret med anlæggelsen af transportmuligheder, fx industrispor. De forenede Bryggerier er – efter Post- og Telegrafvæsenet – DSBs største kunde.

Deutsche Reichsbahn har, efter forhandling med flere værfter, deriblandt Alborg Værft, afgivet ordre på en ny jernbanefærge til brug på bl.a. Gedser-Warnemünde overfarten til den norske Akersgruppe, som var billigst med tilbudene på bygningen. DR har i forvejen en jernbanefærge under bygning i Norge.

Transport af syge, der skal til hospitalsbehandling, er efterhånden en økonomisk belastning for kommunerne. Det overvejes nu at lade en del af denne transport foregå med HTs eller DSBs trafikmidler i de tilfælde, hvor patienterne er raske nok til at klare sig selv. Til og fra stationer og stoppesteder kan man tænke sig minibusser i fast pendulfart fra sygehusene. Der menes at kunne spares store summer på denne måde i Københavns-området, hvor de kollektive transportmidler er særligt godt udbyggede.

FRA DAGBOGEN

12. december: **Holstebro.** En 18-årig knallertkører blev hårdt kvæstet, da han sent i aften kørte mod lyntoget i en niveauovergang, kun beregnet til gående. Den 18-årige brækkede ved sammenstødet ryggen, idet han slæbtes med ca. 11 meter, før det lykkedes at få standset toget, der kørte med ringe fart.

1. januar 1976: **Espergærde.** En 35-årig sømand blev dræbt, da han mellem Espergærde og Snekkersten faldt af toget, formentlig fordi han har åbnet døren til det fri i den tro, at han derved kunne komme til toilettet. Han faldt på det andet dobbeltspor og blev ramt af et modkørende tog, hvorved han dræbtes på stedet.

14. januar: **Rødby Færge.** En 40-årig rangerformand slap heldigt fra at blive påkørt af en rangermaskine til morgen. Han trådte ind i sporet, hvor der rangeredes og blev slynget bort, hvorved han undgik at komme under den kørende maskine.

14. januar: **Stenløse.** Toggangen var det meste af dagen standset, efter at der var sket skinnebrud som følge af, at en kran var væltet under sporombygning. I stedet indsattes busser mellem Frederikssund og Ølstykke.

15. januar: **Husum.** To mænd blev i dag, for øjnene af talrige passagerer, dræbt af S-toget på Husum station. En 39-årig mand var faldet ned i sporet, hvorfra en 37-årig ville hjælpe ham op ved at læne sig ud over perronkanten. Samtidig kom et gennemkørende S-tog og ramte dem begge med stor kraft. Begge var dræbt på stedet.

19. januar: **Virum.** En kvinde blev til aften dræbt af S-toget i Virum.

JANUAR 1976 var præget af storme og uvejr, som medførte store trafikale forstyrrelser og materielle skader rundt i landet. De kraftige storme, der flere gange var af orkanagtig styrke, forårsagede adskillige gange indstilling af de fleste skibs- og færgeruter, hvilket igen resulterede i forsinkelser i såvel den indenlandske som den internationale trafik.

Flere gange har storm også medført en trussel mod de sønderjyske Vesterhavsdiger, hvorfor befolkningen i disse truede områder har måttet evakueres, bl.a. har DSBs tog i denne forbindelse spillet en væsentlig rolle på strækningen mellem Bramming og Tønder.

PRIVATBANENYTT

Det Østjællandske Jernbaneselskab

	1974	1973	i pct.
Antal rejser pr. jernbane	315.588	283.299	÷ 11,40
Antal rejser pr. rutebiler	368.228	300.090	+22,71
	683.816	583.389	+17,21
I Østbanens tog på DSB-strækningen			
Køge-Roskilde	43.212	30.103	+43,55
Totalt antal rejser	727.028	613.492	+18,51
Indtægt af passagerbefordringen			
pr. jernbane	kr. 1.357.203	993.071	+36,67
pr. rutebiler	kr. 1.507.469	1.182.732	+27,46
Ialt	kr. 2.864.672	2.175.803	+31,66
Vægt af befordret gods			
pr. jernbane	tons 51.245	58.614	÷ 12,57
pr. lastbil	tons 10.776	9.337	+15,41
pr. rutebil	tons 57	46	+23,91
Ialt	tons 62.078	67.997	÷ 8,70
Indtægt af befordret gods			
pr. jernbane	kr. 950.687	682.668	+39,26
pr. lastbil	kr. 610.918	505.839	+20,77
pr. rutebil	kr. 19.700	16.211	+21,52
Ialt	kr. 1.581.305	1.204.718	+32,26
Samlet driftsindtægt	kr. 4.695.493	3.738.242	+25,61
Samlet driftsudgift	kr. 8.374.013	5.786.365	+44,72
Driftsresultat	kr. ÷ 3.678.520	÷ 2.048.123	
Endeligt resultat	kr. ÷ 3.678.520	÷ 2.048.123	

Vemb-Lemvig-Thyborøn Jernbane

	1974/75	1973/74	i pct.
Antallet af rejsende 1)	119.152	104.832	+13,67
Indtægten af personbefordring 1) ... kr.	461.365	364.228	+26,67
Vægt af befordret gods og kreaturer 1)	tons 40.501	41.593	÷ 2,63
Indtægten af befordret gods, kreaturer, rejsegods og banepakker 1)	kr. 1.195.349	1.018.489	+17,37
Den samlede driftsindtægt	kr. 2.758.397	2.310.000	+19,39
Den samlede driftsudgift 2)	kr. 4.812.664	3.911.594	+23,03
Driftsresultat 2)	kr. ÷ 2.054.267	÷ 1.601.594	-
Det endelige resultat 2)	kr. ÷ 2.059.267	÷ 1.606.594	-

1) Ekskl. automobildriften

2) Ekskl. pensionsudgifter

Underskuddet for driftsåret 1973/74 kr. 1.620.416 og ramt og kommunerne med

2.189.889 er dækket af staten med kr. 569.473.

VL TJ har som arbejderrepræsentanter i bestyrelsen fået indvalgt motorfører Uffe Andersen og otas. Arne Vium.

Vemb-Lemvig-Thyborøn Jernbane er i gang med at restaurere de svenske skinnebusser, hvoraf enkelte endnu ikke har været indsat i driften. De ikke nummererede vil blive nummereret som følger: SJ YBo6 773 = YBM 13, YBo6 815 = YBM 16 og YBo6 756 = YBM 17. Herefter vil man have 6 svenske skinnebusser samt 2 danske, hvoraf den ene anvendes af baneafdelingen.

HHGB, der er med i HTs billetsystem, har mærket en enorm stigning i antallet af passagerer. I året 1975 fra januar til oktober (incl.) har man opgjort stigningen til 134.590 passagerer eller 44,3 procent flere i forhold til året før. Alene i oktober 1975 rejste 48.801 med banens tog mod 33.523 året før, det er en stigning på ikke mindre end 45,6 procent. Banen vil gerne have et Y-tog mere, idet man fortsat er nødt til at anvende de gamle skinnebusser fra 1952.

Flade grusgrav

Jernbane-Bladet har fra en læser – H. L. Michaelsen, Overlade – modtaget et gammelt generalstabskort fra 1896, hvorpå figurerede et ca. 2 km langt spor mod syd, vest for Frederikshavn.

Brevet indeholdt også det helt naturlige spørgsmål – hvad var det for et spor?

Flade grusgrav

Dette spørgsmål har Jernbane-Bladet ad forskellige veje søgt belyst, og svaret er her: det var Flade grusgravs-spor.

Imidlertid førte forannævnte veje gennem så mange interessante detaljer, at det synes rimeligt i korte træk at redegøre også for disse.

Grusgravens oprindelse fortaber sig banemæssigt set i fortiden, men den synes at have haft sin startfase i forbindelse med anlægget af Vendsysselbanen o. 1870. Når ordet startfase anvendes, er det fordi sporet atter blev fjernet (form. i 1876), men retableret o. 1.3.1882. Sommeren 1984 blev spor nr. 2 fjernet.

Når det blev aktuelt atter at åbne denne grav, må det ses i lyset af, at der i hele det nordjyske område o. 1880 kun disponeredes over én egnet grav, nemlig Handest mark mellem Fårup og Onsild.

Så stor var ballastrangen, at der ved opslag samt ved annoncering i nordjyske aviser blev udlovet en dusør på indtil 1.000 kr., – det var mange penge den gang – til den, der kunne påvise et egnet grusareal mellem Ålborg og Hjørring.

Det skal indskydes, at der eksisterede en mulighed i Skansebakken ved Nørresundby, men at stigningsforholdene faktisk umuliggjorde anlæg af spor hertil.

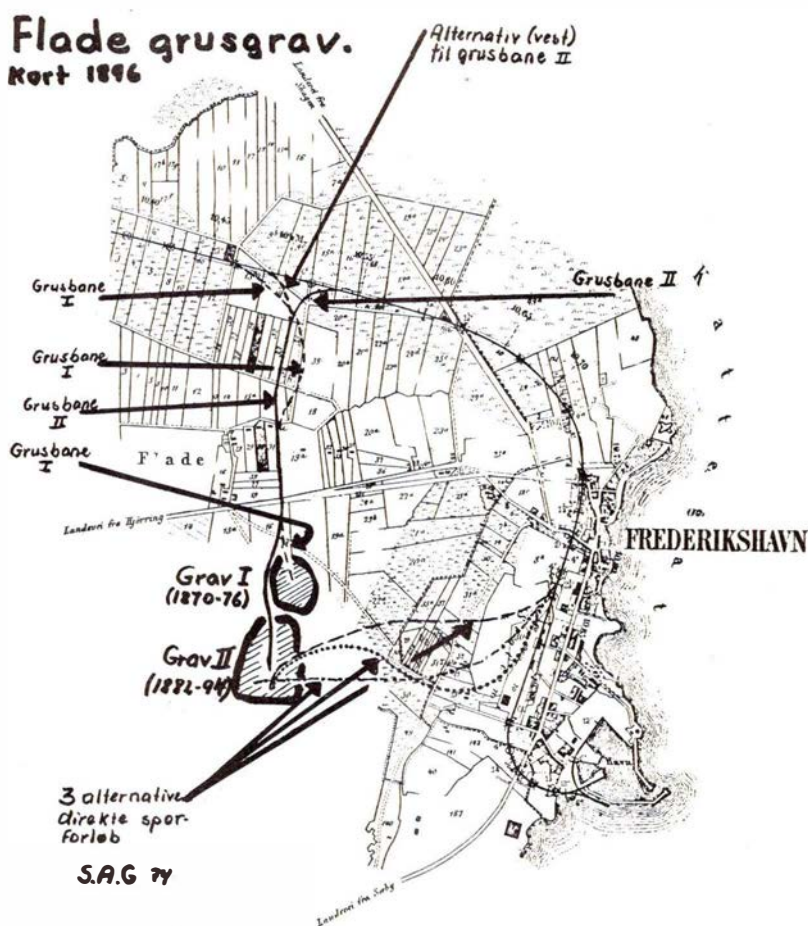
Dusøren gjorde f.s.v. sin virkning, men resultaterne var ikke tilstrækkeligt givtige eller banevenlige spormæssigt set, og resultatet blev, at der blev truffet beslutning om at genåbne Flade grusgrav.

Dog skulle der nu graves syd for det område, hvor der tidligere havde været

gravet – se i øvrigt skitsen. Der blev i den anledning udstukket ikke mindre end 4 linier. 3 fra Frederikshavn station (udgående alle fra det nordlige indgangsspor-skitte) til graven og en, der stort set fulgte den tidligere linie.

Om grusbane nr. 2, altså den linie, der fulgte den oprindelige, kan sluttelig siges, at den havde en længde af 6.300 fod, og at den i anlæg kostede ialt 25.600 kr. Passage af amtslandevejen Frederikshavn – Hjørring sikredes ved kæder over vejen, når grustogene passerede.

SAG.

BAT-KON $\frac{A}{S}$

– et begreb blandt fagfolk

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42

1553 KØBENHAVN V . TLF. (01) *11 18 19

PREBEN SCHULTZ

Blikkenslager – aut. gas- og vandmester

LA COURSVEJ 16 – KØBENHAVN

TELEFON FA 4520

Udfører arbejder for DSB

Sveriges første kvindelige lokomotivfører er dansk

Signalement og andre oplysninger om »Sveriges første kvindelige lokfører« – anførselstegn – nå ja, jeg er jo ikke ansat endnu! Men altså, til sagen:

Anne-Kerstin von Bauditz, 40 år, ugift, men forlovet, 176 cm over havet (uden sko), 73,5 kg netto. Andre mål: 98 – 72 – 100.

Øjne: brune, hår: mørkebrunt (i stærk sol: kastanie).

Mor: Anna-Margrethe Charlotte von Bauditz, f. 1895. Assistent ved DSB, maskintjeneste Kh. Gb. senere assistent ved OHJ, Svinninge.

Far: H. R. A. Reiff, f. 1889. Elev ved OHJ 1906, Stfst. Følleslev HVJ 1919, Stfst. Svinninge OHJ 1930.

Blev ved fødslen hilst »Hvem du end er, så velkommen til verden« – 1 minut – udsat for lokomotivfløjte, sikkerhedsventiler, kulskovl og togførerfløjte. Lokomotiv: OHJ nr. 11 (derfor efterlyser jeg overalt et foto af nr. 11), på kulskovl: fyrbøder Chr. Jespersen, på togførerfløjte: N. I. Kjær, orkestrets dirigent: lokfører A. Chr. Olsen – som rent tilfældigt med et godstog havde samme ankomsttid som jeg. Jeg har ladet mig fortælle, at jeg vrælede højere end lokoet!

Som Jernbane-Bladets læsere ser, var jeg allerede fra fødslen forsynet med en god, kraftig miljøskaide. Denne (interessen for jernbaner i almindelighed og lokomotiver i særdeleshed) voksede sig dag for dag større og stærkere, og i takt hermed voksede fars irritation. Han var jo stationsforstander i byen. Han, postmesteren, elværksdirektøren, realskolebestyreren, købmanden på »gården« – – – jo, jo, i 30'erne og 40'erne var de byens spidser. Jeg skulle blive noget stort, og i hvert fald ikke sort på hænderne. Gud alene ved, hvor mange ideer han havde for at holde mig fra jernbanen, fra OHJ, fra Svinninge. Fx sendte han mig på kostskole. Nå ja, alle kan vi vel ikke lykkes hver gang. Han sendte mig til Høng – – – til HTJ!!! Det skulle han senere finde ud af.

Der kom en dag, da jeg 1) selv kunne bestemme, 2))kombineret med en dag, da jeg ikke havde noget job. Den dag meldte jeg mig ind i DSB. Lokomotiver og motorvogne kendte jeg til bevidsthed. Det samme gjaldt SR, SIR, RR osv. osv. Det varede ikke længe, før

jeg mere eller mindre uofficielt – gemt i sweater og lange bukser – kørte og fyrede lok, motorvogne på diverse maskindepoter samt var med i daglig pleje og pasning.

Nu er jeg på vej – endelig – mod en lokomotivføreruddannelse. Foreløbig er jeg blevet elektrofører og kører på Tunnelbanen i Stockholm, Saltsjöbanen og Roslagbanen. Jeg startede ved SL i begyndelsen af 1975 og fik eksamen som elektrofører den 22. august med totalt 95 pct. i karakterer. Jeg er ansat under Stockholms Läns Landsting og banerne kører under tilsyn af Statens Järnvägar for Svenska Staten. Næste skridt bliver uddannelse som lokbitræde ved SJ.

Jeg antager, at om noget område optager hele ens interesse og hele ens fritid, da udfører man et arbejde netop på det område bedre end et hvilket som helst andet arbejde. Jeg elsker mit job. Et lok er den skønneste arbejdsplads på jorden – og der er ikke forskel på sagen, om det er damp, diesel, skinnebus, el-lok. Ja, t.o.m. om jeg skal skovle kul på et damploko – skønt – og jeg kan klare det også.

Hvad er det egentlig ved lokomotivførerjobbet, som har en så stærk tiltrækningskraft på nogle mennesker? Det er lidt svært at forklare, men i det følgende skal jeg gennem teksten og et digt, skrevet af mig selv, forsøge at forklare det.

Sporet, man kører på, landskabet, man kører igennem, rytmen i signalerne, sporskifterne, stationerne, togene man møder. Loket: enten det nu er en skinnebus på OHJ med bare 160 hk eller en Mz med 3900 hk – enten det er et Rc-3 ellok med bare 4800 hk eller et Dm-3 el-lok for malmtog med 10.800 hk – i alle tilfælde er det kræfter, man har gjort sig til herskerinde over, og som lyder ens mindste vilje. De glade ansigter, som møder en, når man (endelig) kører toget til perron. 100, 500, ja, måske 1000 (et fuldbesat tunneltog 1300-1400) rejsende, der alle som en sætter livet i pant hos lokføreren – et for dem aldeles ukendt menneske. De stoler på én, har blind tillid til at man bringer dem frem til den station, de skal, i god behold og (helst) til tiden. Til sorg eller glæde i hvilken anledning de nu rejser.

Eller et godstog – et malmtog – alt det loket kan trække – – –

Da mærker man, at man gør nytte – at tilværelsen har brug for én – at man ikke er overflødig.

Digtet blev skrevet på svensk for ca. 5 måneder siden. Måske ivrige læsere af SIR kunne få nogle ting i den gale hals, men jeg anvendte ikke SIR – derimod säo (SJ's sikkerheds- og signalreglement). Det er sjældent, noget tåler en oversættelse til andet sprog, men jeg synes alligevel, det skal med.

Stockholm i juni 1975.

JERNBANEN til Sven-Eric
Togføreren, fløjten, hånden, afgang
hjulenes klang
bang-bang, bang-bang
Skinner, der blinker
Toget på modgående spor
Kollegaen, der vinker
Det blandede kør
Skinnebåndet er sølv
Guds sol er guld
Himlen er blå
og skyerne grå
Strålekasterne i natten, blød som fløjl,
dybsort
en vej, bremserne hviner,
kontrolsignalet rødt
fuld fart igen, bommene nede,
signalet blev hvidt
motorernes sagte brummen, signal,
kør, øjet er grønt
farverne blandes, der var et signal,
hvor lyset var gult

Drraaanng, sporskifter
Fssssssh, brems
stationen,
vi holder
nogen går forbi,
andre standser
ser på loket
siger: tak for rejsen – farvel
Togføreren, hånden, fløjten, vi kører
hjulenes klang
bang-bang, bang-bang.

Mine ansøgninger til SJ:

Fra begyndelsen søgte jeg samtlige 8 distrikter som »lok-bitræde«. Nu, da jeg er faldet lidt til ro i de nye omgivelser og har fundet ud af, hvor jeg helst vil være, ser stabelen sådan her ud:

1. Trafikdistrikt Luleå (Td-Le)
lokstation Kiruna (lokst. Kra)
2. Te-Le lokalstation Luleå (lokst. Le)

3. Trafikdistrikt Sundsvall C (Td-Suc)
lokstation Långsele (lokst. Lsl)

4 Td-Suc lokalstation Østersund
lokst. Øs)

5. Trafikdistrikt Stockholm C (Td-Stg)
lokstation Hagalund (lokst.Hgl)

Mulighederne for at få mine ønsker opfyldt er gode, men bedst for Kra. og Hgl.

Jeg har som sagt søgt flere gange. Andre kvinder har også søgt, men hidtil har vi bare fået vore ansøgninger retur med: »Tyvärr kan vi inte erbjuda er någon anställning. Vi tackar emellertid för visat intress. Era handlingar återgår. Med vänlig hälsning sv.«

Op det på trods af den i faksimile gengivne skrivelse fra Centralforvaltningen.

Nu har jeg råbt og skreget så højt, at distrikterne har fået besked på direkte – at de *må* ikke – og det er nemlig, hvad de hidtil har gjort – sortere ansøgerne i to bunker og tage mændene først. Ansøgningerne skal gennemgås i den tur og orden, de kommer ind.

Dertil har aviserne, som også har skreget på vores vegne, fået besked på, at i hvert fald jeg får min ansættelse.

Andre kvinder som har søgt: En af dem, lokomotivfører datter fra Boden, begyndte i maj som »tågmästare-elev«, men hun siger, at får jeg jobbet, så vender hun frygteligt tilbage, for så vil også hun have lokjobbet, som hun oprindelig havde søgt. Det andet var »et plaster på såret« over, at hun fik afslag på sin lokansøgning.

Et par af dem blev skræmt bort. Man fortalte dem, at de skulle sove ude hver anden nat i gennemsnit så langt væk fra Stockholm som Malmö, Göteborg, Vännäs, Storlien. Så gik de.

Hvad der er blevet af de andre ved jeg ikke. Efter min regnebog var vi 22 fra starten. Jeg håber de dukker op igen i næste omgang. At vi iblandt har god støtte fra kommende kolleger og iblandt dårlig fremgik vist klart af lokomotivførernes reaktioner på »kvinder på loket«.

Hvad har fremtiden i jernbanens tjeneste at byde på i Sverige. Mulighederne for at avancere fra »lokbiträde« til lokomotivfører er meget fine. Afgangen (meget, meget høj gennemsnitsalder) er så stor, at man i øjeblikket tager ind ca. 250 til 300 »lokbiträdes« elever halvårligt, og det kommer man til at fortsætte med de næste 10 år. Uddannelsen varer i øjeblikket 3 år fra første dag til lokfører, og SJ arbejder på at sætte den ned til omkring 2 år.

»Jamen«, siger I læsere. »Sverige nedlægger da også jernbaner«. Dertil kan jeg svare, at det sker ikke længere. Iblandt nedlægger man stationer, som er totale fiaskoer, og sørger for transportmuligheder til nabostationerne. Jernbanerne, materiellet, stationerne, bliver udbygget nu. Til og med bygges stadig nye jernbaner. Eksempler herpå er Ørbyhus (mellem Uppsala og Gävle) – Dannemora – Hargshamn, 40 km, som har fået en ny endestation 16 km længere væk i Hallstavik. Samtidig skal banen elektrificeres. Järna – Södertälje – Älvsjö – Stockholm Södra forsynes med 3' og 4' spor. Den nedlagte del af Inlandsbanen genåbnes, og hele banen udbygges både spor- og materialemæssigt, også med hensyn til togtæthed, som i øjeblikket ikke er særlig stor. Inlandsbanen: Kristinehamn (ved bredden af Vänarn) – Filipstad – Lesjöfors – Vansbro – Mora – Orsa – Sveg – Brundflo – Östersund – Hoting – Storuman – Arvidsjaur – Gällivare.

Andre ting, som er i gang, er udveksling af sporet Uppsala til Boden, som skrider frem med 600 meter pr. døgn. Kurven rettes ud, og man planer mellem Älvsbyn og Boden en tunnel på 8 km's længde, som skal erstatte 20 km »slangekrøller«. Mellem Uppsala og Gävle er bundforberedelserne for 2. spor færdige på lange strækninger, og ballasten fra det gamle spor anvendes som bundfyld, når sporet fornyes.

Der eksperimenteres på fuld kraft med X-15 projektet mellem Hallsberg og Törreboda. Indtil nu er rekorden 238 km/t. Det påregnes, at man skal køre 240 km/t i trekanten Stockholm – Göteborg – Malmö – Stockholm med X-15 toget. Driftstart om 3-4 år.

SL. Så sent som 31. august 1975 indviedes 18 km dobbeltsporet tunnelbane og nyt tunnelvognsværksted og ny vognhal for 300 tunnelvogne. Yderligere ca. 27 km dobbeltspor ventes indviet maj eller september 1977. Tunnellerne er for størstedelen færdigsprængt og sporelægningen i fuld gang.

Sverige i almindelighed. Selvfølgelig findes der da også arbejdsløshed i Sverige. Herovre går vi da ikke helt »ram forbi«. Vi betaler bare ikke 90 pct. i understøttelse, men 100 pct. i løn, og så bygger vi broer, baner, tunneller, veje, flyvepladser, huse, offentlige bygninger osv. for pengene, istedet for at smide dem direkte ud ad vinduet, som man gør i Danmark.

Anne-Kerstin von Bauditz.

Allerød

Den moderne kvinde går i

BOUTIQUE HANNE

M. D. Madsensvej . Allerød

Tlf. (03) 27 19 03

Moderne tøj til den voksne kvinde –
Alt i bijouteri – Kig ind – vi hjælper
med at finde det rigtige.

Gå ikke forgæves – gå i

BUTIK 5

M. D. Madsensvej 14-16 . Allerød

Tlf. (03) 27 56 55

Stort udvalg i tasker – Kufferter –
Skoletasker – Rejsetasker – Mapper –
Brugskunst

Her finder De gaven, der gør lykke

Vi handler i

MERCI CHOKOLADE

M. D. Madsensvej . Allerød

Tlf. (03) 27 22 73

Stort udvalg i hjemmelavet chokolade
– konfekturer – bolsjer m. m.

Her finder De altid en fin gaveæske i
alle prislag.

Køb ost i specialforretningen

OSTEBODEGAEN

Birkevej 2 (bag Allerød st.) . Allerød

Telefon 27 12 44

Alt i vellagrede oste, såvel danske som
udenlandske i mange specialiteter
Vi fører alt til ostebordet i kiks
og andre lækre ting

FÆRGENYT

Gedser-Warnemünde Overfarten oplever i disse år en renaissance, idet handelen med Østlandene stadig viser stigning. Ligeledes er vejen til det nydlige Europa ofte kortere gennem DDR og Tjekkosllovakiet, hvorfor mange firmaer vælger denne transportrute. Som følge af de stigende transportmængder er man på færgeruten begyndt at sejle med to færger, idet den østtyske M/F WAR-NEMÜNDE i resten af vintersejlsplanperioden sejler som supplementsfærge med den primære opgave at overføre gods og lastbiler. Planturene udføres af den danske DSB-færge M/F KONG FREDERIK IX.

Eskjær - Slyngge mergelbane 1

- eller en mergelbanes kamp for livet

Et agtværdigt dansk jernbanefagblad skrev i 1966 – i en artikel bygget på lokalt indhentede erindringer fra Eskjær-Slynggebanen – bla., at det aftrykte materiale kunne præsteres, at banen, trods andres ihærdige anstrengelser, var ved at gå i glemmebogen.

Man kunne godt tro det, men på den anden side, dette at få tilstrækkeligt relevant materiale frem, det er ikke noget, der klares på bare få dage.

Det har været år.

Det har krævet introduktion og – fremfor alt – gode lokale hjælpere.

Alt dette er imidlertid et overstået stadium, det er trods skepsis lykkedes at belyse også denne banes, denne fattige banes, liv. Endda så grundigt, at næsten alt er med.

Resultatet af anstrengelserne er nemlig blevet dette, at selskabets forhandlingsprotokoller fra hele levetiden er skaffet til veje og gennemgået.

Dette omfattende arbejde giver selv sagt også et omfattende materiale, der er søgt »nedskrevet« til en »staccatoform«, der måske ikke gør teksten læsevenlig, men som på den anden side er en nødvendighed, idet vi her møder den vel nok fattigste af de 3 faste mergelbaner i vort land.

Som et godt eksempel kan citeres, hvad Fr. V. Petersen skrev i sin »Jernbane- og sporvejskoncessioner efter dansk ret« fra 1915:

Ministeriet for offentlige arbejder har overfor indenrigsministeriet tiltrådt, at mergelbanen i Mosbjerg og Tversted sogne kan anlægges uden betingelser, selv om denne overskærer sogneveje.

Efter denne korte introduktion kan vi give os i kast med opgaven, at citere – forkortet – protokollens oplysninger.

De forskellige dateringer refererer til enten bestyrelsesmøder eller generalforsamlinger.

30/7 1893. Deklaration på matr. nr. 6a og 37 h-i-k af Eskjær, Mosbjerg sogn. Selskabet får ret til 1) Al den mergel, der findes i et areal på 3 td. land på ejendommen 6a Eskjær. Erstatning 1.000 kr. pr. td. ld. 2) At anlægge, afbenytte og vedligeholde banen på parcellerne matr. nr. 37 h-i-k mod

erstatning på 500 kr. pr. td. ld. én gang for alle. Heri indbefattet grøfter og skråninger. 3) Interessentselskabet har kun ret til at benytte tilbuddet til 1/4 1895.

16/8 1893. Tingbogsblad.

Skrupler efter afgivelse af højst 1 td. ld. til mergelbanen.

20/8 1893. Bestyrelsen konstituerer sig. Der betales til forarbejde 1 kr. pr. aktie inden 1/10 1893.

15/10 1893. Ing. Brøndsted har til ministeriet sendt interessentselskabets kontrakt.

15/7 1894. Oberstløjtnant Dalgas skriver, at finansministeriet ikke vil gå ind for bidrag til banen, og at andragende altså ikke vil blive forelagt for rigsdagen. Evt. søge gennem Hedeselskabet.

12/8 1894. Hedeselskabet vil gøre, hvad gøres kan for banen, skriver ing. Westh.

11/11 1894. Formanden har søgt audiens hos finansministeren. Hedeselsk. spørger, om der kan skaffes 21.000 kr. lokalt.

24/3 1895. Formanden meddeler, at det er næsten sikkert, at rigsdagen vil bevilge 51.000 kr. i rentefrit lån.

28/7 1895. Licitationsbestemmelser fremlagt. Levering af skinner, sveller og tipvogne udbudt. Åbnes 8/8 1895. Aktierne skal nu betales og med 1/4 pr. gang, 1/9 hhv. 1/10 95 for de første 2's vedkommende.

11/9 1895. Licitationen: Der leveres: 3.000 norske egessveller, 95 øre stk., P. Lotz, Frederikshavn. 3.000 danske egessveller, 96 øre stk., Kofoed, Faxe Ladeplads. 1.200 danske egessveller, 100 øre stk., Kofoed, Faxe Ladeplads. 3.000 danske egessveller, 100 øre stk., N. Lauersen, Horsens. 20 vgne fra Wm R Schou, København, 217,00 kr. stk. = 4.340,00.

Hertil kommer ekstra for bremsevogne pr. stk.

Hel- og halvtransportabelt spor, lasker, bolte, skinnesøm, overdrages til Sophus Berendsen, København, til følgende priser:

Frit banevogn Frederikshavn

8,99 kr. pr. 100 kg skinner.

11,98 kr. nr. 100 kr. lasker.

2,10 kr. pr. 100 kg bolte og møtr.

1,93 pr. 100 kg skinnespiger.

Halvtransportabelt spor 13,75 kr. pr. sporstykke a 5 m lige spor.

Heltransportabelt spor 6,75 kr. pr. sporstykke a 2 m lige spor.

Leveringstid forlænget til 15/11 1895.

Amtsrådet indvilger i at overtage garantien overfor minister. (51.000 kr.)

13/10 1895. Det vedtages at bestille 1.000 egessveller for at forstærke sporet over mosen med 2 sveller mere pr. skinnelængde og derefter 1 svelle mere pr. skinnelængde, så langt disse kan række. Endv. købes 5.000 skinnespiger.

Vedtages at købe 2 sporskifter og 2 klatrespor samt indtil 50 m krumt spor på billigste måde.

Der indkøbes yderligere 2 vogne, deraf den ene bremsevogn.

22/11 1895. Deklaration om, at beløbet for lejet, ansættes til 3.000 kr. en gang for alle, uanset om det er på eller over 4 td. land.

22/12 1895. 1.000 sveller – se 13/10 1895 – købt hos N. Laursen, Horsens for 1,00 kr. pr. stk. 5.000 skinnesøm hos S. Berendsen til tidl. pris samt 2 vogne, den ene bremsevogn, af grosserer Wm R Schou, også til tidligere priser.

5–6/11 1895 holdes licitation over kørsel af skinner og sveller samt jordarbejde.

Der indkøbes yderligere 100 stk. 5-m skinner billigst.

Købt for 9,99 pr. 100 kg, jernprisen steget 1 øre/kg.

6/11 1895 ankom 4.200 sveller fra Faxe Ladeplads og ca. 2.900 fra Horsens.

20/11 1895. Mulktbestemmelserne trådt i kraft overfor S. Berendsen.

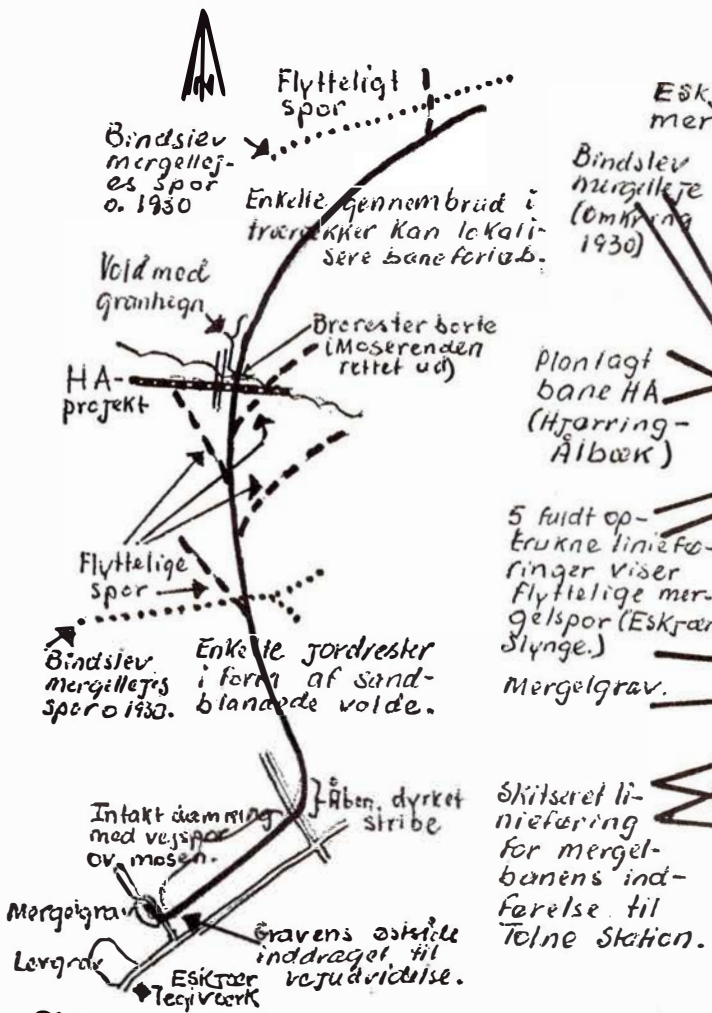
1/12 1895 ankom sveller fra P. Lotz til Albæk station. S.B. søges om fragtrabat fsv. angår forsendelser til banen.

5/12 1895. Wm R Schou underrettet om, at vognene skulle leveres 1/12 1895, derfor mulkt.

Banelinien berører utilsigtet fredede arealer i Skriversklitten, arbejdet standset af overklitfoged Dahlerup.

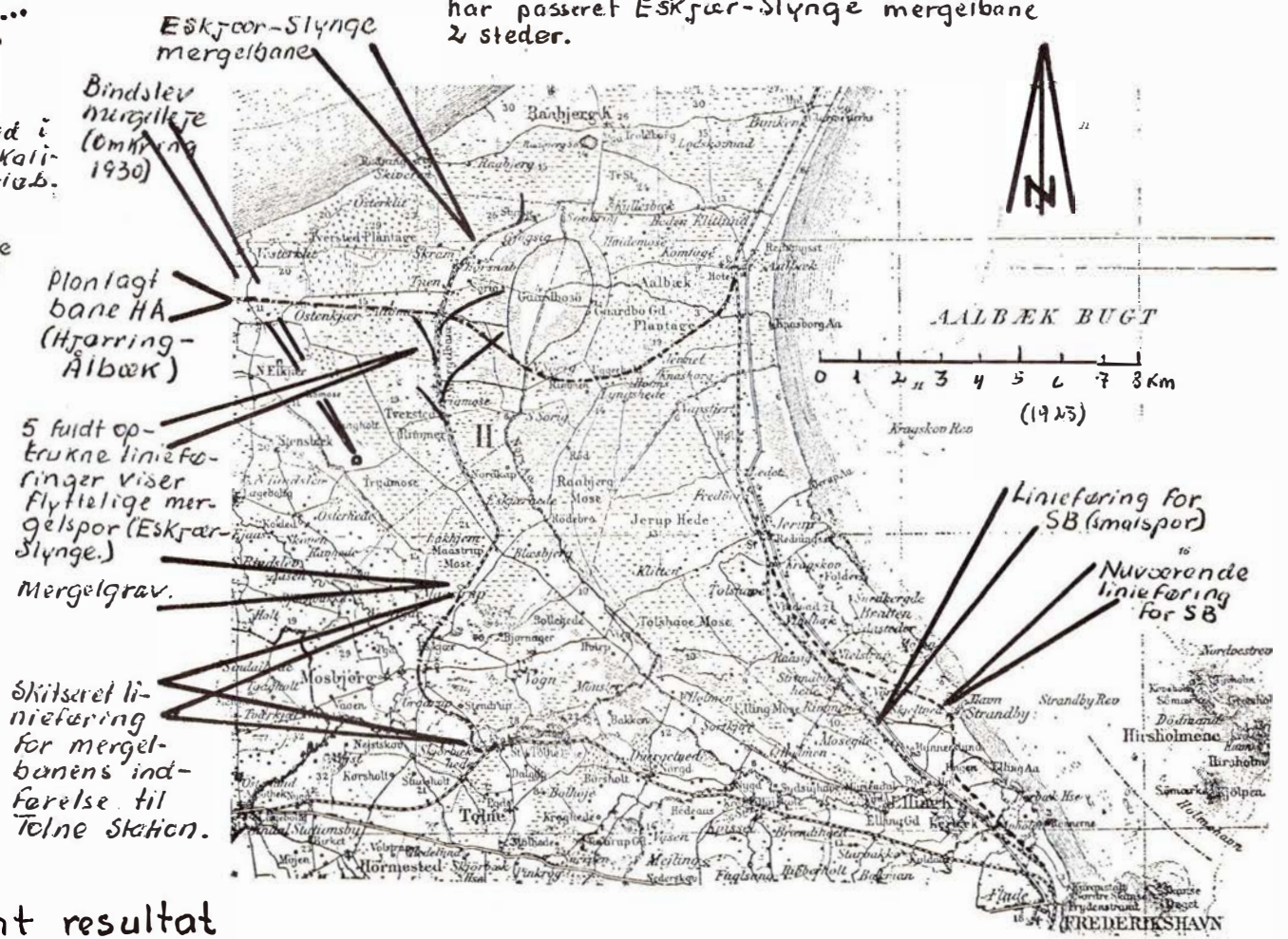
12/12 1895 blev det ved besøg i ministeriet klarlagt, at en anvisning på 22.000 kr. blev straks ekspederet.

18/12 1895. Told på skinner – 2.215,47 kr. – betalt i Frederikshavn.

Situationsplan samt resultat af genfindelse, 1974. SAG

Bindselev mergelleges transportable spor har passeret Eskjær-Slyngge mergelbane 2 steder.

Grosserer S. Berendsen får tilladelse til, mod dekort, at undlade at levere 50 fyrresveller.

21/12 1895 udlæses skinner i Frederikshavn.

De 2 sidste indbetalinger på aktier indkaldes 1/3 hhv. 1/5 1895, 6 kr. pr. gang.

10/1 1896. Obligation på 51.000 kr., der ved finansloven 1895/96 under § 27 III, b 9, er bevilget som rentefrit lån til anlæg af banen. Udbetales efterhånden som banen anlægges.

Intet afdrag de første 5 år, herefter 1/25 årligt.

6/2 1896. Afsluttet kontrakt med entreprenør Iversen, Lemvig, om jordarbejder over mosen, station 0-36, for en betaling af 3,50 kr. pr. kubikfavn udgravet jord samt for sporelægnings og justering af sporet for en pris af 7,25 kr. pr. station a 100 fod. Sveller og vogne betalt uden at kræve mulkt. Skinner betales med fradrag af 10 pct. af ifaldne mulkt 1.000 kr., altså 100 kr. 46.000 kr. modtaget fra ministeriet.

Entreprenøren tilskrives, at arbejdet må fremskyndes, da tiden for færdiggørelsen er overskredet, ellers vil fuldførelse ske på entreprenørens regning.

Licitation over jordarbejder station 36-73 snarest.

Søges om toldfrihed for skinnerne. Også et lokomotiv toldfrit ind?

Der indhentes tilbud på levering af et lokomotiv.

20/5 1896. 28/3 1896 svar vedr. toldgodtgørelse - nærmere opgørelse udb. Der købes endnu 400 sveller, så svelleleafstanden kan blive den samme fra Måstrup mose og hele banelinien igennem. Købt til 1 kr. pr. stk.

Overenskomst med entreprenør Iversen om jordarbejder fsv. angår station 36-73 for en betaling af 3,50 kr. pr. udgravet favn jord.

Indkøbt 51 stk. 6" glass rør til underløb ved mosen. Endvidere er på strandauktion købt en del planker til sveller til halvtransportabelt spor samt til anvendelse ved overkørsler. Udgift 174,66 kr.

De leverede vogne har mangler, leverandør tilskrevet om at rette fejlene. Restgælden tilbageholdes, til det er i orden. Krauss & Co. vil levere 1 lokomotiv for 7.700 mark ab Frederikshavn, ufortoldet.

Ballastering af et banestykke overdraget Mogens Nielsen.

31/5 1896. Vedtages at købe lyng billigst muligt for at overdækkebanele-

Eskjær-Slyng Mergelbanes damplokomotiv, Krause 3446/1897, fotograferet i 1916, ikke med mergeltog, men med en last mursten.

gemet, 1 kubikfavn for hver 2 stationer.

Mogens Nielsen fortsætter ballasteringen til mejeriet.

Sporets højder skal afsættes af en ingeniør.

26/6 1896. Sporet skal utilsigtet passere et lille stykke af gæstgiver L. Larsen, Frederikshavn, ejet jord ved mergel-lejet, hvorfor sagfører Petersen, Frederikshavn, bliver spurgt. Denne resolverer, at der kunne lægges alle de spor, det skulle være, i en retssag ville selskabet vinde.

19-22/6 har ingeniør Wøldike afsat skinnehøjderne på hele banen.

19/9 1896 meddeler ministeriet, at et beløb svarende til tolden vil blive bevilget.

Lokomotiv bestilles hos Krauss & Co. i samråd med driftsbestyrer Lundsten, S.B. Leveres for 7.700 mark i Frederikshavn eller Tolne.

Mogens Nielsen udfører resten af ballastarbejdet.

6/9 1896. Lokobestilling hos Krauss, München bekræftes, der skal udføres visse ændringer og forbedringer for samme betaling. 2.600 mark betales ved bestillingen.

Ballastarbejderne afsluttes for 5,25 kr. pr. station a 100 fod. Ing. Wøldike skriver om mangler ved underløb og vognene.

Vognenes træværk carbolineumsmøres. Lokomotivhus, tørve- og arbejds-skur ved lejet drøftes. Brønd graves. Generalkonsul Pontoppidan samt di-

rektionen for det Classenske Fideikommiss tilskrevet vedr. bidrag til anskaffelse af loko.

29/11 1896. Afslag fra Classenske Fideikommiss.

Loko vedtaget forsynet med navneplade »DALGAS«.

Fabrikken skriver, at lokomotivet er forsinket, vil kunne være færdigt ca. 10/12 1896.

Resterende arbejde ved lejet udføres.

3/1 1897. Andragende til Frederikshavn Sparekasse, Hjørring og Skagen do. samt Sindal Sparekasse om bistand til anskaffelse af lokomotiv. Frederikshavn Sparekasse gav 500 kr.

Lokomotivet afsendt fra fabrikken den 30/12 1896.

25/3 1897. Hjørring Sparekasse giver 250 kr.

Lokomotivet (byggenr. 3446) ankommet og på sneen kørt til banen fra Albæk st.

Toldgodtgørelse optaget på tillægsbevillingsloven.

Martin Nielsen, Eskjær teglværk, fortsætter at grave jord i lejet og fylde i mosen, hvor der i løbet af vinteren er sket sænkninger.

21/7 1897. Told refunderet med 3.729,51 kr.

Hermed samt med sparekassetilskud er lokomotivet betalt.

Lokomotivet trykprøvet, men da der var foretaget prøve-kørsler forinden, tildeltes 2 mulkter på 10, hhv. 5 kr. Betales af banen. Lokomotivfører søges.

Ler leveret til 75 øre pr. vgl. for hele banen.
 6 sveller (egesveller) nedsættes som pæle på linien, 1 for hver ¼ mil. Balastering og opretning ventes afsluttet i begyndelsen af september 1897. Resterende halvtransportable spor samles.

3/10 1897. Krauss tilbyder at levere en pumpeanordning til lokomotivet for 125 mark samt 7,50 mark pr. meter slange.
 Pumpe og 5 m sugeslange bestilles, ialt 162,50 mark.
 Ministeriet meddeler tilladelse til, at P. P. Poulsen foreløbig kører lokomotivet. Der er bygget hus til lokomotivet på Martin Sørensens grund. Herfor betales med 2 vgl. mergel pr. år. 2 brønde til vandforsyning af lokomotivet gravet.
 Skur på 6° × 4° bygges ved lejet til redskaber samt ophold for arbejderne.
 Et vgl. kul – 20.000 pund – bestilt, Endv. er bestilt 30.000 tørv.
 Martin Nielsen tilbyder at læsse mergel for 35 øre pr. vgl., herunder vederlagsfrit at vedligeholde og flytte spor i graven.
 Rest sporlægning fra station 307 til Slynge udlitteres. (307?) Hver aflæseplads får sin nummerpæl.

13/4 1898. Licitation afholdt over resterende arbejder, blev overdraget til husmand Jesper Sørensen til flg. priser pr. 50 alen fast spor, lagt og justeret, 9,50 kr. Halv- og heltransportabelt spor 3,25 kr. Arbejdet er udført.
 Efter korrespondance med Krauss er til isolering af lokomotivet indkøbt filtplader.
 Ved brug viste det sig, at skinnerne i graven er for klejne. 600 alen sværere spor evt. købes.

26/4 1898. Anlægsregnskab fremlagt. Balancerer med 69.559,70 kr., underskud 2.380,40 kr., hvortil kommer 774,30 kr. til Hedeselskabet og løsgæld 161,75 kr., ialt 3.316,45 kr.
 Klager over sandmergel, der fremover søges delt ud, så hver køber skal være villig til at aftage 10–15 pct. sandmergel.
 Til dato leveret 2.800 vgl. mergel og udkørt 3.650 vgl. sand og tør (afrømning).

3/7 1898. Mergelkørsel vil begynde omkring 1/9 1898.
 Der købes 50.000 stk. tørv.

29/9 1898. Lønningsregulativ udarbejdet. Læsning af mergel 25 øre pr. vgl. Læsning af ler og overe 15 øre pr. vgl. Skiftning af vogne i graven

3 øre stk. Timeløn ved gravning og på linien 1/4–1/11 20 øre, 1/11–1/4 16 øre.
 Formanden for stopkolonnen 2 øre mere pr. time.
 Aflæssere får i dec.–febr. 1,60 kr. pr. dag, nov. og marts 1,80 kr. pr. dag og øvrige måneder 2,20 kr. pr. dag.
 Lokomotivføreren lønnes med 1 kr. pr. arbejdsdag, fyrbøder 50 øre, desuden for hver transporteret vgl.: ¼ mil fra lejet 2 øre pr. vgl., 1/2–1/2 mil 2½ øre, 1/2–3/4 mil 3 øre, 3/4–1 mil 3½ øre, 1–1¼ mil 4 øre, 1¼–1½ mil 5 øre.
 For afrømning ½ øre pr. vgl.
 Martin Nielsen får for tilsyn med arbejder i grav og driften af banen 5 øre pr. transporteret vgl. samt for regnskab og alle udbetalinger (løn m.v.) 1 øre pr. vgl.
 For arbejdere på linien ydes der Martin Nielsen 2,50 kr. pr. dag.
 Mursten, kunstgødning og foderstoffer i større partier kunne befordres på banen til flg. priser pr. vgl. a ca. 3.000 pund:
 Grundtakst 1 kr. pr. vogn samt 50 øre pr. kvart mil.
 På- og aflæsning besørger af modtager og må ikke tage over 6 minutter pr. vogn, når loko er til stede. For hver kvart time toget bliver pholdt udover den tilladte tid betales 50 øre. Fyrbøderen skal være behjælpelig med aflæsningen.
 Disse transporter udføres lejlighedsvis.
 Sag om ildebrand hos husmand Jesper Sørensen 22/9 1898.

Der er her nok anledning til, da vi nu møder et »fremmed« udtryk, at forklare dette samt enkelte andre nærmere.

Udtrykket »overe« dækker over begrebet overjord, altså de ovenover mergellagene liggende lag, der skal fjernes, forinden mergelgravning kan finde sted.

Den opmærksomme læser har i en tidligere artikel mødt udtrykket Rimmer og Doppler (Kragshovedebanen), hvorfor denne oversættelse udelades her.

Endelig bør nævnes strandauktion, som vi flere gange støder på.

Det betegner en offentlig auktion over de ting, der i den forudgående tid er drevet i land på den offentligt ejede forstrand, altså staten tilhørende herreløst gods, først og fremmest træ.

På disse auktioner, der bivånes og ledes af politi hhv. dommer, sælges for højeste bud.

14/10 1898. J.S. Forlanger 2.000 kr. i erstatning, selv om rygget siger, at en dårlig skorsten er skyld i branden.

24/10 1898. For det nedbrændte hus tilbydes 1.000 kr., hertil et rug- eller havreneg pr. aktie.

Forslaget bestemt afslået modtaget. 1.000 kr. fastholdes, ellers retssag.

(Fortsættes).

Birkerød

Kør ind til

Texaco Service Station

Kongevejen 158 . Birkerød . 81 04 15

Benzin – Olie – Smøring – Undervognsbehandling – Hjulafbalancering – Batteriservice – Mindre reparationer udf. –

Husk vor velassorterede kiosk.
 De sparer – ved at køre ind til Texaco.

Vær ikke i tvivl –

når De skal købe gaver hos

BIRKERØD ANTIK

Hovedgaden 44 . Birkerød . (02) 81 70 27

Stort udvalg i gamle glas – tin – kobber – messing – småting og alt til rimelige priser.

Det store udvalg finder De i

JANIVAN LEGETØJ

på gågaden i Birkerød . tlf. (02) 81 59 15

Alt i pædagogisk-mekanisk legetøj i alle prislæg – gå ikke forgæves – gå altid i Janivan Legetøj

Friskbagt bagerbrød fra

LUPINKROGEN BIRKERØD

Lupinkrogens Bageri

Tlf. (02) 81 81 65

Skønhed, De ikke aner

findes langs private baner

Bag det lækre i grill

BIRTH's GRILL

Knudrisgade 8 . Århus . tlf. 13 99 34
Alt i lækkert grill – fine madpakker – skal det være en overraskelse – ellers efter ønske. NB: Frisklavet kaffe med varme rundstykker hver morgen kl. 6
Venlig hilsen Birth's grill

Gå ikke forgæves – gå i

CENTRA MARKED

v/ Palle Jørgensen
Hvidkløvervej 4 – Århus N – 16 74 52
Alt i kolonial, vine, tobaksvarer
Det er os med den gode kaffe.
Vi har altid et godt ugetilbud

Når det gælder køb af foto – samt tilbehør – anbefaler vi et besøg i den nye specialforretning

FOTO-CENTRET

Åboulevarden 51 . Århus . tlf. 12 63 68
Byens eneste trestjernede fotocenter
Fotohandel – fotoateller – filmfremkaldelse. – Kom ind og få en billedsnak

Smyk Deres hjem med tapeter og farver fra

P H FARVER

Jægergårdsgade 69 – Århus
Telefon (06) 12 61 39
Ingen opgaver er for store – vi blander Ilge præcis Deres farve.
Alt i tapeter, pensler og kunsterart.

Vær moderigtig og prisbevidst – gå i . . .

KJOLESALON KNAPPEN

Ålborggade 22 – Århus – Tlf. 13 38 85
Vi syr modellen som De ønsker – Ingen opgave er for stor – køb stoffet hos os eller medbring det selv

Gå ikke forgæves – gå til specialisten. Vi har musik til alle aldre – lyt til nyt i quadrofoni

ÅRHUS MUSIKFORSYNING

Jægergårdsgade 43 . Århus
Telefon 12 32 04

VÆRUM's EFTF.

ved H. Fiirgaard
LÅSETEKNIK og FINMEKANIK
Alt i nøgler og låse
Reparationer af låse og dørlukkere samt montering af nye låse
Åboulevarden 55 . Århus . Tlf. 12 46 00

LAURSENS RADIO – TV
Sdr. Ringgade 6 (v/ Baunes Plads)
Århus – Tlf. 19 09 59

Radio – TV – Stereo – Plader – Bånd
HUSK: Vi tilbyder 10 pct. på alle reparationer til pensionister og unge under uddannelse samt til etatens folk.
Kig ind og tal med en fagmand

Vær moderigtig og prisbevidst – gå i
BUKSE ROSA

Viborgvej 26 . Århus . tlf. 19 05 20
Bukser i den gode pasform og fikse snit – alt i smarte bluser.
Kom ind og se vort store udvalg

Den prisbevidste går i

CENTRUM SKO

Guldmedegade 4-6 . Århus . 13 99 76
Kvalitets-sko til alle formål og de rigtige priser. Forretningen med det store udvalg.
20% rabat til etatens folk
Hæle rettes fra dag til dag

Vore damer anbefales

SALON HJERTER ES

Henrik Pontoppidansgade 20 . Århus
Telefon (06) 12 78 70
Stedet for moderne hårpleje
Fagmæssig og venlig betjening

Tandlæge

MONNA CHRISTENSEN
Park Allé 7 . Århus . tlf. 13 03 13

Konsultation efter aftale

Vi kører til . . .

MUNKELAK

Gl. Munkegade 6 (i baggården) . Århus
telefon 13 21 85
Såvel hellakering som reparationer udføres til rimelige priser

Stedet for kræsne slikmunde

VIXI CHOKOLADEFORRETNING
Ryesgade 5 . Århus . tlf. 13 28 19

Alt i Hermelin chokolade
Fine gaveæsker i alle prislag
– det er os med de hj.lavede vafler

Transport er en tillidssag – benyt

N .J. TRANS

Ndr. Ringgade 86 . Århus N
telefon (06) 16 48 63
Flytning og budkørsel
Selskaber med 12-16 pers. minibusser
Alt udenbys kørsel og arbejde
Indenbys transport til taxameterpris
Indhent venligst tilbud – også på fast kørsel
Venlig hilsen N. J. Trans

Kør ind til
EXPRES-MARKED
v/ J. Hørslev Nielsen

Vester Allé 25 . Århus . tlf. 12 73 96
Tank selv – spar penge – stedet med den komfortable selvbetjening

Kør ind til

BP service station Langenæs
Langenæs Allé 14 . Århus . 14 54 84
Benzin – Olie – Vask – Smøring
Stort udvalg i autoudstyr
Quick service udføres – husk vor velassorterede kiosk

Vi anbefaler skoreparation

»HOS ERIK«

Banegårdsgade 7 – Århus
1. kl.s reparationer – fagmæssig betjening – særlig pensionistrabat hele året

Vore funktionærer anbefales

FRUGTHUSET

Jordbrovej 21 . Århus . tlf. 16 92 35
Alt i årstidens friske frugter og grøntsager. Stort udvalg i blomster og planter

Lad fagmanden råde Dem – gå til

VINKYPEREN

Frederiksalé 140 . Århus . tlf. 12 55 20
Vin i alle kendte mærker – vin for kendere – kolde øl – vand – snackvarer.
Husk: vin skaber glæde – kig ind og få en vin-snak.

Vi handler i

SUPER KIOSKEN

Jægergårdsgade 57 . Århus
Telefon 13 79 20
Alt i dag- og ugeblade – skrivartikler tobaksvarer. Aut. tipsforhandler
Åben alle dage kl. 8-21
Venlig hilsen B. Adamsen

Hvad blev der af damplokomotivet

OKMJ 14?

I Helsingør Jernbaneklub bliver vi oftere og oftere stillet et spørgsmål, vel bl.a. fordi vi udenfor remisen i Rungsted – vort »centralværksted« – har liggende førerhus og vandkasser, der umiskendeligt ligner de jordiske rester af det gode lokomotiv nr. 14.

Da nr. 14 har en stor plads i manges hjertes, ikke mindst i vore, vil vi gerne her have lejlighed til at fortælle, hvordan nr. 14 har det, og hvordan vi griber sagen om nr. 14s »S-revision« an.

Det turde være unødvendigt at præsentere OKMJ 14 nærmere udover at nævne, at det som 1-C-1 tenderlokomotiv er bygget i 1910 af Henschel i Tyskland og efter nedlægningen af OKMJ i 1966 kom til Maribo og derefter henses i Viborg, hvorfra vi hentede lokomotivet hjem til Rungsted, hvortil det kom lillejuleaften 1973. – Og hvad er der så sket siden?

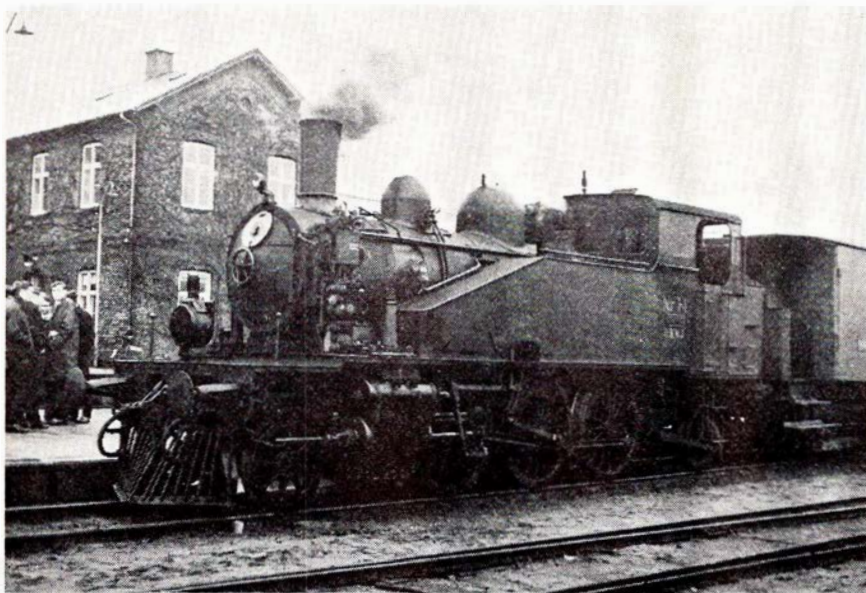
Da vi købte nr. 14, vidste vi godt, det ville blive en stor opgave at få den bragt i køreklar stand igen, men trods alt blev opgaven større end først antaget. Som noget af det første løftede vi selve kedlen af, syrede den ud, tog kedelrørene ud og opdagede, at der trods grundig udsyring endnu var nærmest enorme mængder kalk i den kedel. Dernæst kiggede vi på undervognen, der var enormt sat til med olie og fedt i store kager. Da det værste kom af, havde samtlige fjedre uens og sære faconer, sad skævt, ligesom bolte m.v. ofte var meget slidte. Hjulene var ikke værst, men trængte dog til en let afdrejning. – – – Nu kom vor kørsels-sæson i vejen, vi fik slet og ret ikke tid til at lave mere før efteråret, og da optog vedligeholdelsesarbejder på nr. 7 en stor del af vinteren. Det er jo sådan i en veteranjernbane, at det rul-

lende materiel skal være i orden, det kræver bl.a. loven, og det skal vedligeholdes i vinterhalvåret. Nr. 14 måtte vente lidt og vore lagte arbejdsplaner holdt ikke rigtig stik.

Så nåede vi efteråret 1975, hvor vi til vor glæde kunne konstatere, at vi – takket være en god sæson – havde indtjent en del af de ikke små økonomiske midler, vi måtte forudse at skulle bruge i vinterens løb til det fortsatte arbejde på nr. 14. Derudover havde vi vedtaget, at arbejdet skulle udføres, så det opfyldte alle krav om en fuldstændig S-rev., svarende til DSBs standard for damplokomotiver. Vi gør ikke dette af storhed, men for selv at slippe for kedelige overraskelser og meget besvær senere med reparationer af snart det ene, snart det andet. Nuvel, det tager mere tid nu og koster flere penge, men vi tror, det lønner sig at kunne aflevere et køreklart lokomotiv, der er helt i orden.

Hvordan tilrettelægges arbejdet så? Ja, gæster, der ser nr. 14 i denne tid, tror vist nærmest, det er noget, vi er ved at skrotte, thi kedlen står på ét spor, og undervognen ribbet for næsten alt inclusive hjulene hænger på bukke på et andet, men vi har altså rent praktisk forsøgt at organisere dette store arbejde professionelt, og bl.a. ladet en arbejdsleder udarbejde arbejdsplaner over alle opgaver samt udliciteret de enkelte opgaver til bestemte medlemmer eller evt. til fremstilling »i byen«. Disse planer prøver vi nu at holde, og indtil nu er det gået meget fint, men vi har dog endnu ikke sat en dato for prøvekursen, selvom vi har vore anelser. Dog kan det med det samme siges – det bliver næppe i 1976.

»Hvordan gør vi rent praktisk?« er det evige spørgsmål, vi stilles overfor? Jah, hvordan? Allerførst skal alle medlemmer – de aktive især – forstå, at det er en opgave, der KUN kan løses i ønske om hellere at lave den vogn eller fællesskab, altså må næsten alle andre

OKMJ 14 med udflugtstog i 1965. Foto: Peter Henrichsen.

DSB bruger
Dixon
gulvvaskemaskiner

Dixon
Bækkeskovvej 68
2700 Brønshøj
tlf. (01) 28 05 66

LAUGES HERREMAGASIN
Specialforretning for arbejdstøj
Banegårdsplads 18 . Århus
Tlf. 12 94 96

Aarhus omegn

Stedet hvor man hygger sig

Restaurant SØSPORTEN

Lystbådehavnen - Århus - Tlf. 12 16 67

Se vort spisekort med mange kulinariske retter. Selskaber modtages gerne
Husk vor Diner transportable med lækre menuer og anretninger.

Danseaftener for det voksne publikum

Ring og bestil

Med venlig hilsen

Den nye vært: STEENFELDT

Deres købmand

KØBMAND RUSKJÆR

Ing. Boulevard 19 - Århus - 12 85 60

Alt indenfor kolonial - konserves - st. udvalg i tobak - vin - spirituosa - frugt - grønt. Det er os med den gode kaffe.

Husk, vi har altid et godt tilbud.

Vi åbner kl. 7 - og bringer varer ud hver dag.

Det personlige portræt

FOTOGRAF ERIC NIELSEN

Johan Baunes Plads 6 - Århus

Telefon (06) 13 40 65

Selskabsfoto - Pasfoto - Børnefoto

Stort udvalg i rammer

Vore damer anbefales

SALON »89«

Paludan Müllersvej 89 - Århus V

Telefon 10 11 74

Alt indenfor moderne hårpleje

Kyndig og venlig betjening

Til hverdag og fest

Vesterbro's Viktualie og Smørrebrødsforretning

Vesterbrogade 9 - Århus - tlf. 13 52 87

Altid frisk pålæg og salater - Hver dag mange færdige middagsretter - Lækre madpakker. - Selskabssmørrebrød ud af huset. - Ring og bestil.

Radio og TV er en tillidssag - derfor gå i specialforretningen

P. L. RADIO OG TV

Præstevangsvej 2 - 8210 Århus V.

Telefon 15 05 00

Alt indenfor radio og TV i de kendte mærker. Vi er til tjeneste med råd og vejledning

Se godt - se godt ud
i MODERNE BRILLER fra ...

JØRN FILTENBORG OPTIK

Optometrist - Specialoptiker

Banegårdsplads 16 (ved SAS) - Århus

Telefon 13 77 22

Vore funktionærer handler i

BJERRES KIOSK

Østbanetorv 7 - Århus

tlf. 13 68 83 - 12 75 58

Aviser - Dag og ugeblade - Skriveartikler - Telegrammer - Tobaksvarer
Kiosken der har det hele

Vær ikke i tvivl - kør til fagmanden

TRØJBORG BILCENTRUM

v/ Finn Rathcke

Trøjborgvej 8 - Århus - tlf. 10 23 22

Reparation og service på person-, vare- og lastvogne. Alt til rimelige priser.

Faguddannet personale

Hvor etatens og andet godtfolk mødes

PEDER WESSEL BODEGA

Hj af Niels Juelsgade/Tordenskjoldsgade - Århus - Tlf. 16 75 16

Her er hygge, stemning og venlig betjening.

Venlig hilsen Kaj og Paul Erik

Et besøg værd ...

MØLLEGÅRDENS CAFETERIA

Eckersberggade 22-24 - Århus

Tlf. (06) 12 94 90

Her får De maden uden ventetid

Åben mandag, tirsdag, onsdag, fredag
kl. 7.30-17.00. Torsdag kl. 7.30-18.00.

På gensyn

Henny og Linda (nye indehavere)

CHEVRON SERVICE

ved P. C. Andersen

Grenåvej 189 - Risskov - Tlf. 17 73 69

Benzin - olie - vask - smøring samt stort udvalg i autoudstyr.

Quick-service udføres

Vi handler i

NORDBYENS KIOSK

Højhuset - Illerupvej 38 - Århus

Telefon 16 09 68

Alt i blade - aviser - tidsskrifter - tobaksvarer - konfekturer - is - vand - kaffe - farvefilm - blitz - skriveart.

Bestilling på islagkage modtages

Venlig hilsen

Else og Henry Torstensson

AUTOREPARATIONER - BULER - RUST OG LAKERING

Din bil repareres samvittighedsfuldt til rimelige priser hos den »bette« mester

TORBENS AUTOSERVICE

v/ Torben Morell

Thunøgade 19 - 8000 Århus C

Telefon 13 37 18 - 16 17 22

Et godt spisested!

KINA GRILL OG CAFETERIA

Sdr. Allé 9 - Århus - Tlf. 12 69 23

(Regina-komplekset) v/ gågaden

Husk: De kan få både danske og kinesiske retter - også gerne ud af huset.

Venlig hilsen

restauratør Tim Fook Cheung

Den moderne linie kræver specialister - derfor lad Deres frisør være

SKOLEGYDENS FRISØRSALON

v/ Erling Jensen

Skolegyde 4-6 - Århus - tlf. 13 00 24

Effektiv hårpleje

»Kerastase« - kun hos Deres

Kerastase-rådgivnings frisør

Vi er hurtige og venlige (ny indeh.)

Med hilsen: Deres frisør

Bag den gode smag

FORTELEDETS BAGERI

v/ Henrik Larsen

Forteledet 16 - Risskov - (06) 17 73 21

Alt indenfor lækkert brød og kager
Bestillinger på alle slags brød modtages gerne. Husk: vi har åbent søndag -

og vi har søndagsavisen

(lukket tirsdag)

STØT VORE

ANNONCØRER

DE STØTTER OS!

ler det eller det udskydes. Dernæst må vi sikre os værktøj, i dette tilfælde en uundværlig luftkompressor til det meget omfattende kedelarbejde, samt mulighed for opvarmning i en iskold remisehal. Det lykkedes at erhverve begge dele til en rimelig pris. Så gælder det møder, mere eller mindre officielle, dels hvor en mindre planlægningsgruppe og et materieludvalg drøfter sagerne, dels hvor vi drøfter det hele med medlemmerne.

For at holde sammen på det hele og informere interesserede, der ikke netop deltager, men alligevel støtter arbejdet, og også aktive, udsender vi ca. en gang om måneden et lille hefte, »Natsporet«, med sidste nyt om arbejdet. Endelig har vi indrettet nogle af vore urestaurerede vogne i Rungsted som specialværksteder, malerværksted m.v., ligesom vor afdeling i vognene i Gentofte igen er igang ved derboende medlemmer med at istandgøre mindre dele, der lader sig transportere pr. bil dertil. Alt dette er naturligvis betinget af en stabil arbejdsindsats i Rungsted, og det må vi sige vi har, selvom mange flere udmærket kunne deltage.

Hvor langt er vi så nået? Vi er ca. årsskiftet 1975/76 nået dertil, at vi på kedlen har skiftet 139 støttebolte, samtlige nagler omkring fyrehullet, kedlen er helt ren indvendig og klar til at få ivalset helt nye kedelrør. I røgekammeret er vi ved at montere 2 helt nye kraftige bundplader – de gamle var papirtynde. En næsten ny aksekasse er fremstillet og står klar. Af kedelarbejde resterer herefter at fremstille en helt ny smårørsoverheder, og det volder store kvaler, må jeg indrømme, men vi VIL altså have overheder i, så også den vanskelighed skal klares.

På undervognen er foretaget stempe- og glidereftersyn, fjedrene er til kontrol og reparation, hjulene indsendt til afdrejning, og vi er ved at gøre alt »det øvrige« – og der er meget og mange slidte dele – i orden stump for stump.

Det lyder måske ikke af så meget, men betænk nu igen, at vi skal have alt materiellet klar til den nye sæson ca. 1.5. og ikke hele sommeren kan sætte ret meget arbejdskraft ind på opgaven. Med dette i tankerne vil alle sikkert kunne forstå, at arbejdet med nr. 14 næppe kan afsluttes i 1976, men ret meget længere skulle det ikke gerne vare.

Og så lige svar på hvornår vort gasværkslokomotiv ØG 1 skal ud at køre? – Nye kedelrør, efter nr. 14, – og SVJ 1, vor gamle veltjente »Sorteper«, der p.t. må stå udenfor. Ja, den står til næsten samme omgang som nr. 14, men skal skam laves, og vi glæder os til at kunne få den ind i remisen igen, når nr. 14s kedel er lagt på plads til sommer.

Nå, derimellem får vi nok lavet endnu et par vogne, men det er i øjeblikket en helt anden historie.

Vi håber i HGJK med dette at have stillet nysgerrige tilfredse – der sker altså hele tiden noget med nr. 14, og det varer ikke længe, før vi så småt begynder at samle de mange spredte stumper, og så bliver der rigtig noget at se på i Rundsted.

Velkommen om lørdagen!!!

Sv.J.

Efterlysning?

TIL en ny revideret udgave af bogen »Danske Lokomotiver og motorvogne« søges gode detaljerede fotografier af følgende stykker trækraft:

DSB F 441
HP 15

Billederne skal være tydelige og så detaljerede som muligt. Eventuelle billeder bedes sendt til:

Tom Lauritsen
Søvænget 26
4930 Maribo

De fotos, som anvendes, vil blive honoreret med et eksemplar af bogen, når den udkommer.

NUMMERPLADE FRA K-MASKINE

Afstøbning i messing af originalnummerplade fra K-maskine nr. 542 fremstilles efter bestillinger modtaget senest 1. april. Pris råstøbt 225 kroner.

Kopier af alle andre plader m.v. leveres efter aftale.

S. JØRGENSEN

Blichersvej 3 . 3000 Helsingør . Tlf. (03) 21 81 46

Egå

TANDLÆGE

OLE SANDVEJ

Blomstervangen 1 . (Egå Butikstovr)

Egå . Tlf. (06) 22 49 11

Kons. mandag-fredag efter aftale

lørdag kl. 9-12

Kolind

Vi handler i

»LIS's« BUTIK

Sivested – 8560 Kolind

Telefon (06) 39 13 55

Kolonial – Konserves – Vin – Tobaksvarer – Købmanden med den gode

kaffe – Konfektur – Chokolade

Øl – Vand

Ronde

Køb kød hos den rigtige slagter

SLAGTER H. P.

Hovedgaden . Ronde . tlf. (06) 37 11 47

Alt i kød – flæsk og hj.lavet pålæg
Prøv vor lækre hj.lavede medisterpølse – møre oksestege – og så har vi altid et godt tilbud.

Køb det bedste – det gør vi!

Stilling

Vi handler i

M. B. KIOSKEN

Århusvej 11 . Stilling . (06) 57 16 01

Aviser – Dag- og ugeblade – Telegrammer – Skriveartikler – Lommeromaner

– Tobaksvarer – Gaveartikler

Kiosken har det hele

Med venlig hilsen

Musse og Bjarne Nielsen

Gå ikke forgæves – gå i

E L TRIKOTAGE

Tlf. 57 10 17 – Stilling

Det store udvalg til hele familien

Alt til rimelige priser

Åbyhøj

dæk service center

Søren Frichsvej 49 . 8230 Åbyhøj
Telefon (06) 15 31 66

1. kl.s service til konkurrencedygtige priser. - Vi har dæk til alle vogne.

Alt i moderne maskiner og kun fagfolk

Hammel

Friske og lækre pølser fra

KETTYS PØLSEBOD

Vestergade 14 . Hammel . tlf. 96 33 23
Pølser - Is - Chokolade - Skærekager
Specialitet: Bøfsandwich

Kør ind til **ESSO ANBÆK**

Anbæk Korsvej . Hammel . tlf. 96 12 21
Benzin - Olie - Smøring

1. kl.s rust- og smedearbejde udføres billigt. 10% ydes på dæk mod aflevering af denne annonce. Venlig hilsen
Sonja og Ove Mikkelsen

Vil De spise godt - eller hygge Dem over et glas - så ta' på

ORTVEDS HOTEL

Hammel . tlf. (06) 96 10 01
Festmiddage - Hverdagsmad - Lækre platter og smørrebrød
Selskaber modtages gerne.
Med venlig hilsen
Gerda og Arvid Christensen

Ry

Vi mødes på

RESTAURANT BISON

Gl. Rye - Tlf. (06) 82 89 08
I nye og moderne omgivelser
Steak House - Danserestaurant - Øl
Billardstuer. - Lad os holde Deres selskaber - ring og få et godt tilbud

Vi handler i

DØGNKIOSKEN

Kyhnsvej 7 - Ry - Tlf. 89 22 22
Alt i dag- og ugeblade - telegrammer -
skriveartikler - lommeromaner
Stort udv. i legetøj - også pædagogisk
Åben 6.30-22, fredag-lørdag til kl. 23
Benny og Poul E. Jensen

Odder

URE OG SPECIAL-OPTIK

Rosengade 33 - 8300 Odder
Telefon (06) 54 23 13

Aut. OMEGA og TISSOT forhandler

Specialforretningen med det store udvalg

»TROPHEUSET«

Rørthvej 2 . Odder . Tlf. 54 28 13

Alt i fugle - fisk - dyr - bure -
akvarier samt tilbehør

Alt i hundeartikler

Sæt kulør på Deres bolig
Benyt byens specialforretning

Holsteinsgade 12 - Odder
Telefon 54 28 04

Vi ta'r mål - syr - monterer
Deres gardiner

Malling

Gå ikke forgæves - gå til

MADSSENS OCEKA MARKED

Aistrupvej - Malling - Tlf. 93 10 85

Alt i dybfrost og kølevarer - kolonial -
konserves - vine og spirituosa.

Husk vor gode kaffe.

Stort udvalg i Isenkram og legetøj

Maarslet

Kør til fagmanden

Maarslet Undervogns Center

Bedervej 97 - Telefon (06) 29 03 68

Effektiv rustbeskyttelse - det er sagen

Syrefri P.V. 213 undervognsolie
Pava rustbeskyttelse

Reel og fagmæssig behandling

Med venlig hilsen: E. ROSENDAL

Silkeborg

Gå ikke forgæves - gå i

INGERS BØRNETØJ

Høgevej 2 (Århusbakken) - Silkeborg

Telefon (06) 82 82 70

Altid stort udvalg i børnetøj i alle størrelser. Har vi ikke det, der passer, syr vi efter mål - uden ekstra beregning.

Kig ind og få en tojsludder

SILKEBORG SPAREKASSE

Telefon (06) 82 52 66 - Postgiro 78 63

Mandag, tirsdag og onsdag 9.30-16.00

Torsdag 9.30-17.00

Fredag 9.30-19.00

Kør ind til

Texaco tankstation og autoværksted

Gødvad Bakke . Silkeborg . tlf. 82 50 89

Benzin - Olie - Vask - Smøring

1. kl.s autoværksted - reel behandling

Spec.: Saab-biler (ny indehaver)

Arne Albertsen

DORTHESS KOLONIAL

ved Dorthe Gammelgaard

Jernbanevej 35 - Silkeborg

Alt i kolonial - konserves - vine -
spirituosa samt tobaksvarer . . . .

Prøv vor ekstrafine kaffe

Telefon 82 14 55

Er De i lykkelige omstændigheder eller bare lidt rund - så gå i butik

HENNY

Frederiksberggade 1 Silkeborg

Telefon 82 26 40

Vi har smart tøj til både små og store piger - kig ind. Husk vi syr tøj efter mål. Mod aflevering af denne annonce får De 10 procent.

Vær prisbevidst - gå, hvor udvalget er størst og billigst - gå i

»LEMO«

Skærbækvej 11 . Resenbro

Tlf. (06) 85 35 95, priv.: (06) 82 82 88

Vi fører alt i væg-til-væg tæpper
Hård gulvbelægning - Elementkøkkener
Hårde hvidevarer - Badeværelsessæt
Vel mødt! - Egen import

Vi klarer alle Deres problemer
når det gælder skumgummi

BO - SKUM

Nygade 43 - Silkeborg - Tlf. 82 66 62

Alt i smarte hynder - stole - brikse
- Ingen opgave er for stor

DSB - transportsystem

FOR HELE LANDET

Af Ole Hansen, DSB

Et af de bærende principper i den langtidsplan, som DSB nu har fremlagt, er et samlet passagertransportsystem, hvori alle bysamfund på over 5000 indbyggere indgår, hvadenten de ligger ved jernbanestrækninger eller ikke.

Alle disse bysamfund og også enkelte på under 5000 indbyggere vil blive betjent med Lyntog/Intercity tog eller have en hurtig tilbringerforbindelse til disse tog. Det kan være i form af regionaltog eller tilbringerbusser. Med dette menes busser, som kører ad direkte ruter og undervejs kun standser ved byer med mere end 1000 indbyggere.

For nogle bysamfund vil tilbringersystemet være et valg mellem tog eller bus. DSB har ikke i planen taget stilling til, om kørsel på nogle af sidebanestrækningerne i det nuværende net skal erstattes med busbetjening, men i planlægningsarbejdet er foretaget en vurdering af de enkelte strækningers og bysamfunds egnethed for jernbanebetjening. Det er herunder taget i betragtning, at befolkningstæthed og bystruktur er anderledes i den vestlige del af landet end på Sjælland, og i vurderingerne er også indgået forhold som driftsøkonomi, investeringer, rejsetider og samfundsmæssige forhold. På baggrund heraf forekommer i planen strækninger med henholdsvis et jernbane- og et busalternativ. Det gælder for følgende strækninger:

Varde-Holstebro
Herning-Skjern
Struer-Thisted
Bramming-Tønder
Vojens-Haderslev
Tinglev-Sønderborg
Århus-Grenå

Togbetjeningen af disse strækninger vil, selv med en rationel drift, og det vil bl.a. sige ubetjente stationer og enmandsbetjening i togene, koste 40 mill. kr. mere pr. år end betjening med bus. Men udover driftsudgifterne skal der regnes med, at nogle af disse strækninger kræver modernisering i tilfælde af, at togbetjening fortsætter, og det betyder en udgift på 115 mill. kr. Endelig må det nuværende materiel udskiftes med nyt, hvilket medfører yderligere investeringer i forhold til busalternativet på 100 mill. kr.

I spørgsmålet om sidebanernes fremtid har det ofte været fremført, at indstilling af driften ville medføre trafikale forringelser. I Plan 1990 understreges betydningen af, at de pågældende områder under alle omstændigheder betjenes med kollektiv trafik, og at det sker med timedrift. De lidt større bysamfund får fordel af en overbygning i form af tilbringerbusser, som betyder kort rejsetid, men dertil kommer naturligvis lokalbusser. I den forbindelse kan naturligvis stilles spørgsmålet om, hvorvidt det er en forudsætning for, at disse principper kan gennemføres, at DSB får de nødvendige koncessioner, eller om opgaven kan klares af andre.

Hvad specielt godstrafikken angår, skal det tages i betragtning, at de nævnte sidebaner ikke er nødvendige for at opfylde målsætningen i det nye godstransportsystem, som er et andet led i Plan 1990.

Når den fremtidige betjeningsform skal vurderes, må det iøvrigt tages i betragtning, at nogle bysamfund har udviklet sig således, at jernbanestationen har fået en u hensigtsmæssig placering i forhold til den nyere bebyggelse. Det vil sige, at busbetjening kan være en fordel. Et passende befolkningsunderlag er nødvendigt, hvis det skal være rimeligt at lade et tog på den pågældende strækning standse, og ved en prioritering af standsningsstederne ud fra trafikunderlaget og mulighederne for anden kollektiv betjening opnås der kortere rejsetider for langt den største del af passagererne. I alt 44 af de nuværende standsningssteder i Jylland foreslås betjent med bus i stedet for tog, uanset hvilke beslutninger der træffes om sidebanerne.

Afgørelsen af, om jernbanebetjeningen på visse strækninger skal afløses af busdrift, er politisk. Men hvis fortsat jernbanebetjening foretrækkes, må DSB sikres de nødvendige midler, således at disse strækninger kan moderniseres og betjenes af tidssvarende materiel i timedrift. Det er nemlig DSBs opfattelse, at skal der være jernbandedrift, bør den absolut være af nutidig standard.

Med hensyn til regionaltogsmateriel i den vestlige del af landet er der ikke truffet nogen afgørelse. En af mulighederne er styrevognstog af »Kystba-

Silkeborg

Kør ind til

GULF SERVICE STATION

Frederiksberggade 19 . Silkeborg

Telefon 82 22 21

Benzin . Olie . Smøring

1. kl.s reparationer udføres fagmæssigt

Stort udvalg i autotilbehør

Århus

Gå til den rigtige slagter

Slagtermester JØRN SØRENSEN

Fynsgade 8 . Århus . tlf. 13 53 17

Alt i kød - flæsk og hj.lavet pålæg

Prøv vor lækre medisterpølse

Husk vore ugepakker -

der er kvalitet for pengene!

Kolvrå

Køb kød hos den rigtige slagter

DERES SLAGTER

v/ Per Jørgensen

Torvet 2 . Kolvrå . tlf. (07) 10 10 47

Alt i kød - flæsk - hjemmelavet pålæg

Prøv vor lækre medisterpølse og

leverpostej

Køb det bedste - det gør vi

netypen«, en anden er nye motortog, og med henblik på disse overvejelser har DSB lejet et par togsæt af VT 628-typen i Vesttyskland. Samtidig arbejder DSB med en ny busmodel til brug i tilbringertrafikken. Det drejer sig om en type med færre siddepladser og højere komfort end de hidtil kendte typer.

Den fremtidig betjening fra DSBs side er naturligvis af stor interesse for de lokale myndigheder, og spørgsmålet skal under alle omstændigheder ses i sammenhæng med regionsplanlægningen. DSB er i kontakt med amterne herom, og det vil også være tilfældet med hensyn til sikring af busbetjening, hvis hidtidige standsningssteder på jernbanestrækninger ikke længere betjenes med tog. Et hovedformål, også i kontakten med de lokale myndigheder, er at sikre en koordinering mellem de eksisterende trafikmidler, og i den forbindelse er det naturligt at inddrage tanken om et taxasystem, dels for at opnå dør-til-dør transporter og dels for at give en betjening også i de tyndere befolkede områder. *Ole Hansen.*

Fredericia

Se Møbel-Udstillingen på
Vesterbrogade 10

Møbler lavet i håndværksmæssig ud-
førelse sælges direkte fra fabrik -
ingen fordyrende mellemled.

N H K STILMØBLER

6. Julivej 15 - Fredericia - tlf. 92 27 44

Altid byens største lager i
køkkengulve . . .

Vægbeklædning, tæpper samt
gulvbelægning finder man hos

TREKANTENS GULVBELÆGNING

Kongensgade 20 - Fredericia

Tlf. 92 74 98 - 95 73 82

Åben 12-17 - lørdag 9-12

Stedet for moderne hårpleje

MODESALONEN

v/ Susan Halling

Dalegade 83 . Fredericia . tlf. 92 28 61

NB: Vi klipper også herrer -

pris kr. 15,-

Det store udvalg i moderne belysning
finder man hos . . .

HJEMMETS BELYSNING

ved aut. El-installatør Jørgen Madsen

Prinsessegade 36 - Fredericia

Telefon 92 02 36

NORGESGADES CAFETERIA

Norgesgade . Fredericia . Tlf. 92 37 39

Hver dag varm middagsret -
lækkert smørrebrød - grill-retter -
bøfsandwich - hot-dog m. m.

NB! også ud af huset

Vi åbner kl. 8.30

BODIL & SV. AA. JUHL

TANDLÆGER

Danmarksgade 33 . Fredericia . 92 38 01

Kons. 10-16 . Lørdag efter aftale

F. D. VASK

Vendersgade 63 . Fredericia

Telefon 92 11 55

Nummeret for moderne tøjhygiejne

Såvel vask som kemisk rens og pres

NB. Vi henter og bringer gerne

Briller køber vi hos . . .

BRILLE CENTRUM

Danmarksgade 20

7000 FREDERICIA-Tlf. (05)924630

Centret for moderne optik

Horsens

Stedet for tøj i særklasse

SCOTT-SHOP FOR MEN

Graven 6 . Horsens . (05) 62 16 78

Kig ind i vor forretning og se vort
store udvalg - med kyndig betjening
Priser, der passer til enhver pengepung

Malerfirmaet Just Hansens Eftf.

ved Erik Christiansen

Værksted: Rossinggade 4

Privat: Nylandsallé 10

Horsens - Tlf. (05) 62 11 74

Tilbud gives uden forbindelse

Hvor venner mødes

»DEN HVIDE SVANE«

Fugholm 16 . Horsens . tlf. 62 93 87

Slap a' i vore hyggelige omgivelser

enten De er to eller flere.

Med venlig hilsen Thor

Skanderborg

Salon Hair

Modfrisurer

Speciel klippebar

for både damer og herrer

Banegårdsv. 15 . Skanderborg . 52 03 38

(parker v. døren)

Jette Wuth

Kør indtil

ESSO SERVICE STATION

Horsensvej . Tebstrup . Skanderborg

Telefon (06) 53 8250

Benzin - Olie

Husk vor Esso Nærbutik

Cigaretter - Cerutter - Pibetobak og

meget andet

Åbent hverd. 7-19, søn- og hell.d. 8-19

Magda Knudsen

Herning

Nyd en god kop kaffe mens De venter

RUTEBILSTATIONENS KIOSK OG CAFETERIA

v/ Wilmer Pedersen - Herning

Aviser - Tobak - Chokolade

Hurtig og høflig betjening

Besøg

SIEMATIC KØKKENCENTER

Østergade 17 . Herning . tlf. 22 18 11

og se de 7 spændende køkkenmiljøer
Vi foretager total-moderniseringer af
køkkener

Ny indehaver: Arne Sørensen

Når det gælder symaskiner,
strikkemaskiner og garn går man
til fagmanden

ROYAL CONSUL

v/ Synnøve Munch Christensen

Vestergade 14 . Herning . tlf. 12 22 51

Demonstration i hjemmet uden forb.

Vi anbefaler . . .

KIRKEBY RADIO - TV

Søndergade 34 . Herning . tlf. 12 92 70

1. kl.s reparationer udføres på alle
mærker med fagmæssig garanti

Vore funktionærer handler i

»SHOPPEN«

Østergade 3 - Herning - Tlf. 12 08 00

Alt til hobby og leg - Stort udv. i pæda-
gogisk legetøj. Kom ind og få en god
idé. Venlig hilsen Grethe & Åge Lesner

Tag noget lækkert med hjem fra

GRILL-BAREN

Gl. Landevej 122 . Herning . 22 18 45

Alt i lækkert grill

- det er os med de store kyllinger

Et sted, der er værd at gæste . . .

VIN & ØLGOD

Smallegade 1 . Herning . tlf. 12 99 55

Velplejet fadøl - øl - spirituosa samt

et godt stykke smørrebrød

Sang - Dans - Musik

MØDESTED

FORENINGER, klubber m.v., som ønsker møder, udflugter o.lign. arrangementer omtalt under rubrikken »Mødested«, bedes inden den 20. i måneden forud for udsendelsen af det blad, arrangementet ønskes omtalt i, underrette redaktionen.

Onsdag den 25. februar kl. 19.30

ØSJK afholder medlemsmøde på Køge Bibliotek, hvor man har jernbaner i Polen i focus, et emne, der interesserer store dele af jernbaneinteresserede. O. C. Munk-Plum viser film fra PKP.

Tirsdag den 2. marts kl. 19.30

DJK Midtjylland afholder medlemsmøde i den tidligere restauration på Århus Østbanegård. Der vil bl.a. blive vist film fra Polen samt af de senere års dampdrift i Vesttyskland.

Onsdag den 3. marts kl. 19.00

HgJK er inviteret på besøg »Excursion« på bryggeriet Wiibroe i Helsingør. Man mødes på bryggeriets nye afdeling på Klostermosevej/H. P. Christensensvej.

Efter rundvisning her går turen til det gamle bryggeris cityafdeling, hvor der vil være udskænkning af firmaets varer.

Tilmelding i forvejen nødvendig, man sender et par ord til Lars Kragh, Bergsgade 5, 2100 København Ø.

Lørdag den 13. marts kl. 19.30

DJK afholder generalforsamling i »Karnappen«, Niels Hemmingsensgade 10, underetagen (store sal), København K.

Gyldigt medlemskort nødvendigt for at få adgang.

Tirsdag den 16. marts kl. 19.30

DJK/KLK/SHS-medlemmer mødes til filmforevisning, lysbilleder m.m. på DSB-restaurationen, Odense Banegård. Man er velkommen til selv at tage lysbilleder og film med (husk egen fremviser). Kaffe, te, øl m.v. kan købes. Alle er velkomne.

Lørdag den 20. marts

HgKJ afholder fødselsdagsfest. Nærmere oplysninger ved henvendelse til klubben.

Fredag den 9. april kl. 19.30

DJK Midtjylland afholder ordinær generalforsamling på Højskolehotellet, Middelgade 6, Randers.

NYT fra udenlandske baner

England Det britiske postvæsen fejrede 150-året for verdens første jernbanetransport ved at udsende fire nye frimærker, designet af Brian Craker. De nye frimærker, som udkom 13. august 1975, og har følgende værdier: 7 p, 8 p, 10 p og 12 p, afbilder Stephensons »Locomotion« No. 1, der den 27. september 1825 med en hastighed af 24 km/t trak 34 vogne med passagerer og gods på strækningen Stockton-Darlington. De tre andre frimærker viser lokomotiver af mærkerne Waverley (1876), Caerphilly Castle (1923) samt det nye High Speed Train, der med sine 200 km/t gik ind i almindelig drift tidligere på året.

Sovjetunionen. Manglende kapacitet på en del jernbaner, elektrificeret med 3000 volt jævnstrøm, har fået SZD til at gå utraditionelle veje. I stedet for dyre investeringer til nye spor øger man togenes størrelse ved at øge spændingen til 6000 volt, hvorved stærkere trækraft kan indsættes, bygget til begge spændinger.

USA. I mere end tyve år har man ikke anskaffet nye elektriske lokomotiver i USA til persontrafikken. Nu har organisationen AMTRAK anskaffet 26 nye CoCo-lokomotiver til trafikens bestridelse mellem Washington, New York og New Heaven. Samtidig har man fået leveret 292 moderne strømlinede personvogne, så man herved håber på at kunne klare den knivskarpe konkurrence, som bilismen og de store »Greyhound«-busser er.

Østrig. Wiens tekniske museums store jernbaneafdeling har fået endnu en attraktion til de talrige, der i forvejen er. Otte store damplokomotiver er opstillet i det fri udenfor museet i en halvcirkel.

Norge: NSB forbereder anskaffelsen af en ny elektrisk lokomotivtype, der får betegnelsen »El 16«. Den bliver med to akslede boggi og et akseltryk på 20 tons. Motoreffekten bliver ca. 7.000 HK og maksimalhastigheden på 140 km/t. Der bliver desuden thyristorstyring af trækraften, hvilket vil give rykfri start og acceleration. I første omgang påregner man at bygge 6-8 af de nye lokomotiver, der vil blive leveret i løbet af 1977. Samtidig beregnes anskaffelsen af 15 nye personvogne til erstatning af ældre træpersonvogne, som NSB stadig anvender mange af i trafikken.

Kolding

Tag noget lækkert med hjem fra

RING GRILLEN

Sdr. Ringvej 3 . Kolding . (05) 53 29 13

Alt i lækkert grill – det er os med de store kyllinger

Koldings lækreste damefrisørsalon –

PARK SALONEN

har et særdeles fordelagtigt rabattilbud til faste, regelmæssige kunder.

Modtager også herrekunder
Tlf. (05) 53 38 43

Vejle

Kør ind til

MOBIL SERVICE

Boulevarden 62 – Vejle
Telefon (05) 82 68 95

Benzin – Olieskift – Smøring
Stort udvalg i autotilbehør

Vi er omhyggelig med Deres bil – så kig ind – Med venlig hilsen
TORKILD BADEN

DØDSFALD

Banearbejder J. P. Fischer
Tåstrup, 94.

Togfører Jacob P. Pedersen
Århus, 91.

Baneformand Johs. Christiansen
Vejrumbro MFVJ, 84.

Lokomotivfører Theodor Andersen
ex LJ, 83.

Otass. Xenia Olga Iahn
fhv. kasserer v/ LJ. Maribo, 81.

Ekstraarbejder Fr. Frederiksen
Aulum, 80.

Stationsforstander Erik Thrane
Slagelse (tidl. Tåstrup), 78.

Rangermester Otto Dyrberg
Gjøl, 78.

Motorvognsfører Martin Chirstensen
SVJ, 77.

Banearbejder Jens P. Chr. Petersen
Herning, 64.

Terminalleder Henry Sørensen
Hjørring, 53.

BOGHJØRNET

Gyldendals Tranebøger.

Gyldendals Magasin 20.

Red. Erik Vagn Jensen
128 sider. Kr. 8,75.

– går nu ind i sit 6. år.

I de første 5 år er udkommet i alt 20 numre + 3 ekstra udgaver: Lyrik 73–75.

I løbet af de første 5 årgange er der offentliggjort 91 danske noveller, hvoraf de 24 var debutnoveller. Desuden har Gyldendals Magasin bragt 91 oversatte noveller.

De første 5 årgange var redigeret af Erik Vagn Jensen, og fra og med 6. årgang redigeres magasinet af en gruppe inden for forlagets udenlandske og danske redaktion.

Railways at War.

128 sider, ill. Blandford Press,
Link House, West Street, Poole,
Dorset BH15 1LL. £ 1,90.

Tegningerne i denne bog har hvert sit lille tekstfelt bag i bogen, og hver tegning og tekst er en lille historie for sig. Bogens emner er perioden efter første Verdenskrig, og hvor er det egentlig opløftende at se jernbaner i krig skildret på samme tid sagligt og underholdende. Det kan næsten kun udføres af en dygtig tegner.

European Narrow Gauge Steam 1.

96 sider, ill. D. Bradford Barton
Limited, Trethellan House, St. Aubyns Road, Truro TR1 2DU. £ 3,25.

Det er jo ikke ophidsende nyheder, denne bog har at byde på. Smalsporbaner i Europa har vi læst og set meget til. Og alligevel er bogen til en vis grad berettiget, omend den går ret langt tilbage i tiden og altså ikke giver os en klar status over situationen idag. Dette bind 1 behandler landene Østrig til Grækenland, og Danmark er selvfølgelig repræsenteret ved Faxe Jernbane. Men hvorfor altid kun billeder af tog? Deres omgivelser er da mindst lige så interessante.

Ægypten 3.

22 sider. Gustav Röhr, Brandenburger
Strasse 10, 415 Krefeld-Bochum.
DM 6,50.

Ægyptisk køreplan, ikke helt almindelig på disse breddegrader. Det er jo højaktuel politisk læsning, og man mærker lidt af historiens sus, når man »rejses« med denne minikøreplan.

Simplified Timetable of Chinese

Railway Winter 1962–63.

40 sider. DM 10,90.

Ein Sächsisches Eisenbahnsystem als

Grundlage für deutschen

Eisenbahn-Systems.

80 sider. DM 11,80. Kursbucharchiv

Horst-Werner Dumjahn,

Parcuststrasse 9, D-65 Mainz 1.

Det tør nok siges at være bøger ud over det almindelige. Den kinesiske køreplan med almindelig skrift og kinesisk er spændende læsning, idet den fortæller lidt om fjerntrafikken i et samfund, som vi ellers på alle måder desværre må indrømme er lukket land for os. Forrest findes en kort tekst om forhold omkring den internationale trafik og oplysninger om enkelttog og vognløb, og derefter en summarisk køreplansdel. Turen Nanking–Shanghai, ialt 311 km. tager 6 timer og 25 minutter som et eksempel. I 1833 var man så fremsynet, at man udgav den lille bog om det fremtidige jernbanesystem i Tyskland bygget op omkring det saksiske. Det var jernbanepolitik, og det er på sin vis tung læsning, men selve formen, genoptryk i nøjagtig samme udgave som originalen, giver en specielt interessant bog i et jernbanebibliotek. Den oprindelige pris var 20 pfennig, så genoptrykket er jo lidt dyrere.

W Nietmann's Eisenbahn-Atlas.

Format 24×34 cm. Zeit und Eisenbahn Ritzau KG, Postf 204,
8910 Landsberg.

18 kort i det dobbelte format viser de tyske og luxembourgske jernbaner i det herrens år 1906, og 12 kort banerne i Schweiz, Østrig–Ungarn incl. Bosnien og Hercegovina. Endvidere er der tilhørende stationsfortegnelser. For at få et begreb om kortene vil jeg kortomtale Schleswig–Holstein, hvor Sønderjylland jo er med som dengang tysk område. Alle banerne findes med samtlige stationer og holdsteder helt ned til tydelig gengivelse af fx Åbenrå Amtsbaners passage over hovedbanen i Hovslund. De tyske baner er i øvrigt forskelligt tegnet, så de kan genkendes med tilhørsforhold.

jas.

Humørspalten

Tiderne skifter

Den gamle øjenlæge: – Før plejede mine patienter altid at klage over, at de ikke kunne se at læse i Biblen. Men nu klager de over, at de ikke kan læse i telefonbogen og radioprogrammet.

★

Hørt i bussen: – Om hun er beskedne? Hun er simpelthen så selvudslettende, at hun aldrig må være alene med et stykke viskelæder.

★

Hun havde gennemgået et samariterkursus, så en mand, som lå på gaden, øjnede et tilfælde til at give første hjælp, styrtede derhen og begyndte at give kunstigt åndedræt efter Schæfers metode. Da løftede manden hovedet og sagde:

– Hvis De absolut skal kilde mig, så vent til en kvart over fire. Nu skal jeg rense kloaken!

★

– Selv om De er jetpilot, sagde den unge dame, – behøver De da ikke at danse hurtigere end musikken spiller!

★

– Unge mennesker klager over, hvor svært det er at få et job, når man er langhåret. De skulle bare vide, hvor svært det er, når man er gråhåret.

★

– En arving er en person, der bruger de penge, en anden har sparet op, fordi han syntes, at det var synd at bruge dem.

★

Præsten i den sydsjællandske sognekirke sagde til kordegnen:

– I dag må De optage kollekten, før prædiken.

– Hvorfor det?

– Jo, for i dag skal jeg prædike om sparsommelighed.

★

Else er meget glad for sine bedsteforældre i Vestjylland, og hun besøger dem jævnligt.

Sidst hun havde været af sted, kom hun glad hjem og fortalte om besøget:

– Jeg fik sodavand og kager, berettede hun. – Og bedstefar fik en øl.

– Nå, spurgte moderen, – fik han ikke andet?

– Jo, han fik osse en snaps, men den ku' han ikke li', så den sned han ned i kaffen.

Langå

Vi handler i

TATOL FORRETNINGEN

Bredgade - Langå - Telefon 46 15 01

Trikotage - Strømper - Parfumeri
i kendte mærker.

Kig ind - det De ikke ser i vinduet
har vi i forretningen.

Venlig hilsen

LINDA JØRGENSEN

Vi handler i

KONFEKTUREFORRETNINGEN

Bredgade 31 - Langå

Stort udvalg i konfekturer, chokolade
Fine gaveæsker i alle prislæg

Kaffe - Lækker dessertis

Venlig hilsen

KIRSTEN FICH

Gå ikke forgæves - gå i forretningen
med det store udvalg

LEGETØJSMESSEN

Bredgade 40 . Langå . Tlf. 46 15 85

Vi fører legetøj i alle prislæg -
pædagogisk - hobby til børn i
alle aldre.

Vær moderigtigt klædt - gå i

JACOBINE

Bredgade 48 . Langå . tlf. 46 16 11

Her finder De det fikse udvalg i bukser
- bluser - sæt-sammen-sæt - alt til
konkurrencedygtige priser. Kig ind og
få en tøjsnak - venlig betjening

Man køber kød hos den rigtige slagter

- vi handler i

Væthvejens Slagterforretning

Væthvej . Langå . tlf. 46 17 17

1. kl.s kød - flæsk - hjemmel. pålæg -
medisterpølse - salater - varm
postej hver dag til middag - husk vore
gode ugetilbud - Køb det bedste - det
gør vi. - Solveig og Rud Henriksen

Hobro

Tag noget lækkert med hjem fra

BYENS SMØRREBRØD

Adelgade 74 . Hobro . tlf. (08) 52 26 26

Lækker kartoffelsalat m/ frikadeller
Luksus smørrebrød - Frisksmurte mad-
pakker - Det er os med de lækre grill-
kyllinger.

Åben tirsdag, onsdag og torsdag 9-23,
fredag, lørdag 9-2.00, søndag 10-23,

mandag lukket

Venlig hilsen Rita og Poul Jørgensen

Randers

Kør ind til

**Midtvejs Cafeteria
og Servicestation**
Hobrovej - Råsted - Randers
Telefon (06) 44 31 69

Stedet hvor man kommer - og kommer
igen

Kør ind til

CHEVRON SERVICE
Polititorvet - Vestergade 3
Randers - Telefon 42 94 68
Benzin - Olie - Service - Quick-vask
Hurtig og venlig betjening
SØREN VISTOFT

Ryomgaard

Vær smart og prisbevidst - gør

UNI SHOP til din butik

Vestergade 35 . Ryomgaard . 39 45 46
Stedet, hvor hele familien handler
med fordel. St. udv. I smarte kæder -
bælter o. s. v. Velkommen i Uni Shop

Bag den gode smag

PREBENS BAGERI

Jernbanegade 17 . Ryomgaard . 39 40 17

Alt indenfor lækkert brød og kager
Husk vor lækre fødselsdagskringle
Bestillinger på alt slags brød modtages

Viborg

Vær godt kørende - kør ind til

GULF SERVICE

Vestervangsvej . Viborg tlf. 62 49 45

Benzin - Olie - Smøring
Hurtig og venlig betjening

Ålborg

Ind til

SERVICENTER
ved Ib Simonsen

Jyllandsgade 22 - Ålborg - Tlf. 13 90 50

Stort udvalg i autoudstyr

Spec.: Quick service samt kuliltetest
udføres

Struer

Tag noget lækkert med hjem
eller spis det her

CITY GRILL

Østergade 34 . Struer . tlf. 85 25 25

Hver dag 10 forskellige middagsretter
- alt i lækkert grill

- det er os med de store kyllinger -

Her får De maden uden ventetid

Åbent hver dag 9-23, helligd. 11-23

Vi handler i

City Centrets Konfekturer
Søndergade 6 . Struer . tlf. 85 28 42
Alt i lækkert konfekturer - bolsjer -
fine gaveæsker i alle prislæg -
husk vor lækre dessertis

Vor funktionærer anbefales

Instalør Otto Knudsens Eftf.

v/ Niels Jørgen Pedersen

Telefon (07) 48 70 73 . Asp

Stort udvalg i belysninger - hvidevarer
- el-brugsting - samt alt til faget hø-
rende. 1. kl.s arbejde udføres - nyt som
reparationer - fagmæssig og reel be-
handling.

Holstebro

Restaurant

BORBJERG MØLLE

Holstebro - Telefon (07) 46 10 10

God mad i hyggelige omgivelser

Stedet, hvor man kommer igen

Ring og bestil - kuv. indtil 100 pers.

Venlig hilsen Birthe og Hans Pedersen

Vær prisbevidst - handel i

Borbjerg Slagterforretning

v/ Jørgen Baunbæk

Holstebro - Telefon (07) 46 10 80

Alt i kød, flæsk og hjemmel. pålæg

Husk: Vi har altid gode tilbud til
fryseren - ring og bestil!

Vær prisbevidst -

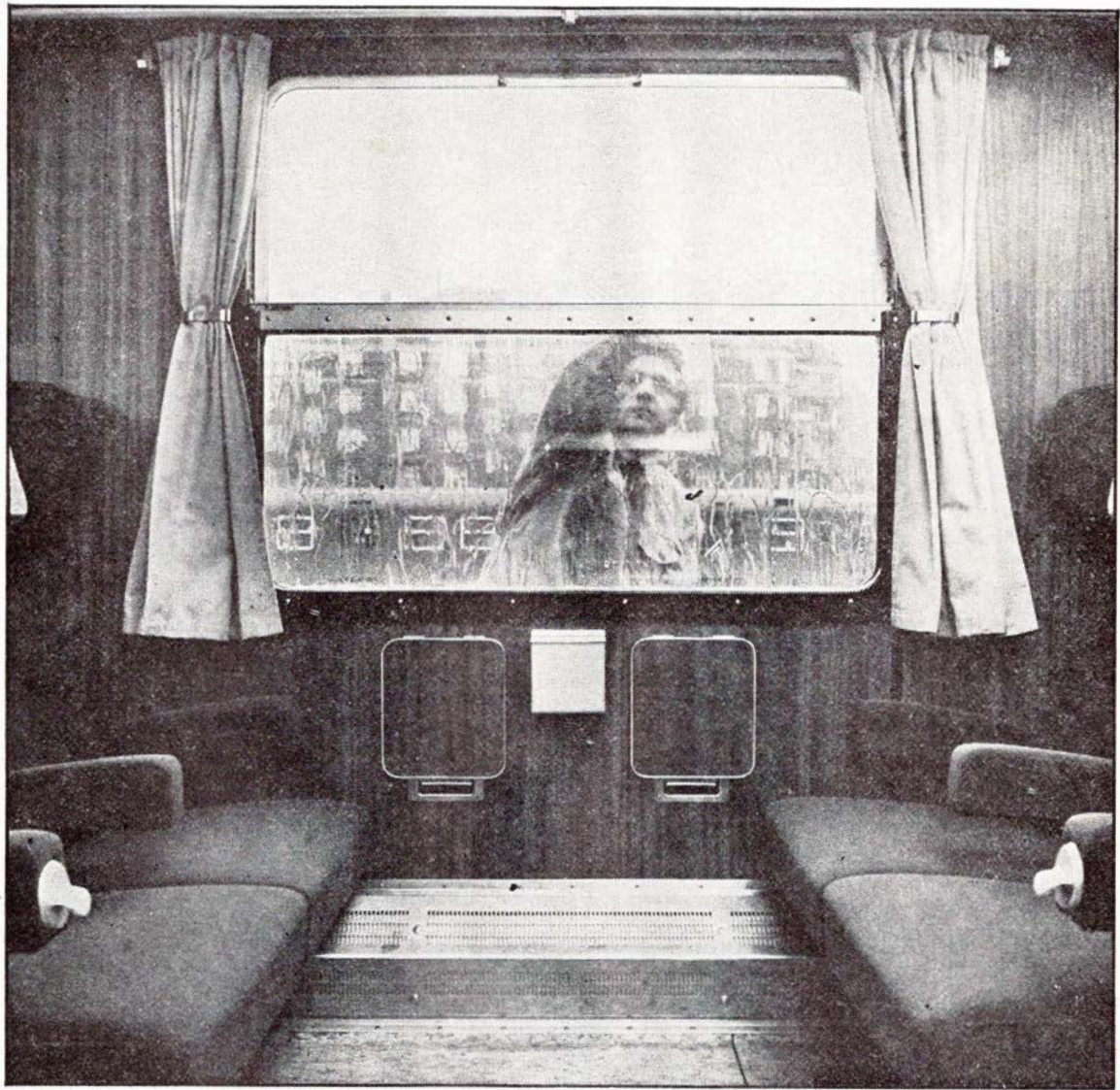
gå ikke over åen efter vand

HAAHR BENZIN

Gartnerivej . Holstebro . (07) 42 52 20

Benzin - Olie

Husk vor velassorterede kiosk

Vi har skabt en tradition -rene tog

Traditionen er så fastlagt, at alle tager det som en selvfølge, at der for eksempel altid er, hvad der skal være på toiletterne - og til at være... at kupeerne fungerer, at bagagenettet er forbeholdt bagage og askebægrene tømte.

Men vi har også fået hjælp fra anden side - af et godt publikum! For danskerne er det en selvfølge, men folk udefra studser ganske sikkert over kvaliteten i vore tog. Undskyld, DSB's tog.

DDRS

Det
Danske Rengørings
Selskab a.s.